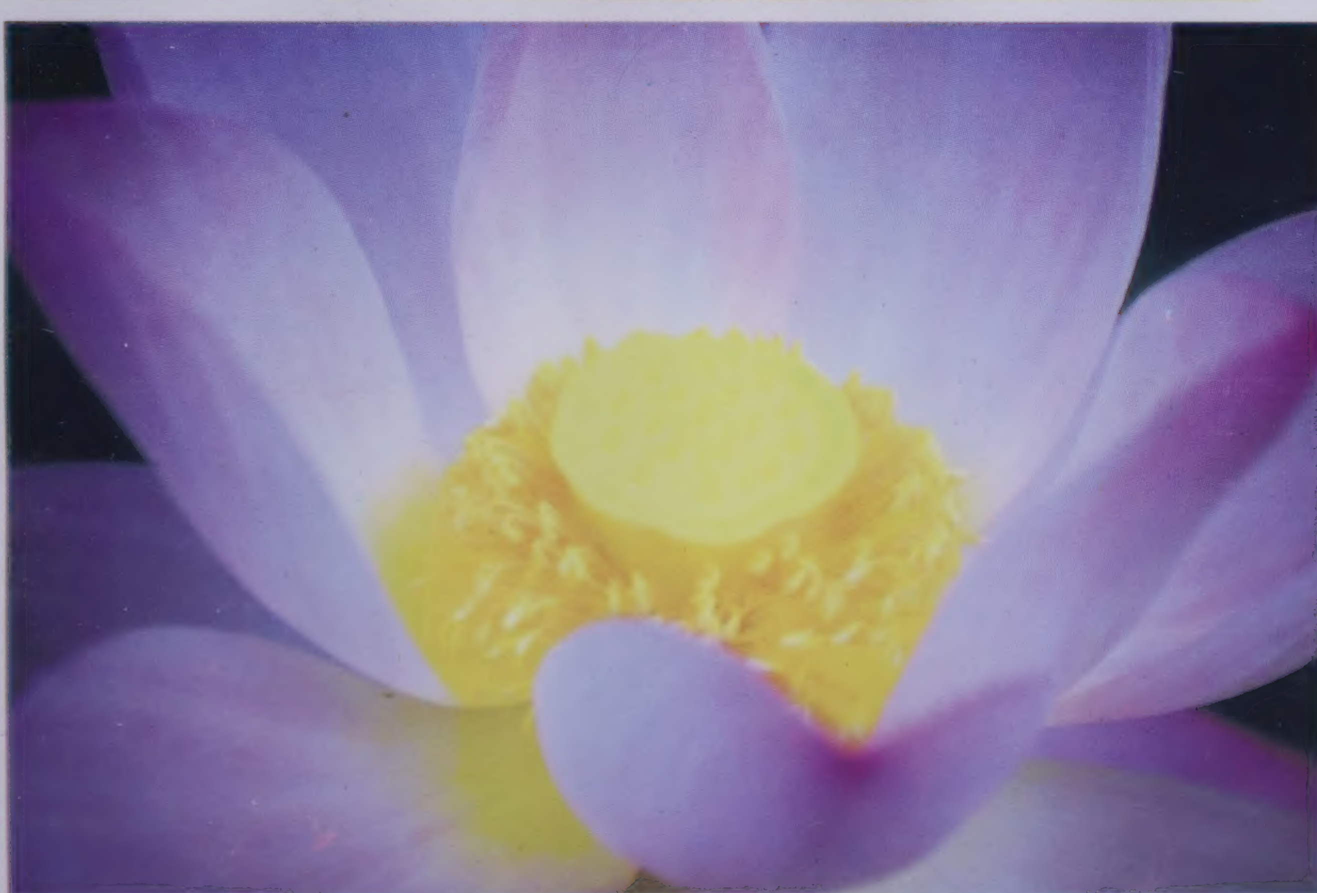
सौग़ातूं

मास्तर वीरूमल मोटवाणी

सौग़ातूं
سوغاتون

मास्तर वीरूमल मोटवाणी
ليکڪ -ويرومل موٽواڻي

निहाल प्रकाशन
जोधपुर

सौग़ातुं
(गीत– भजन संग्रह)

लेखक
मास्तर वीरुमल मोटवाणी

प्रकाशक
निहाल प्रकाशन
गीत सुधा सुमन,
2–अ–2, प्रताप नगर,
जोधपुर– 342004
फोन– 627008

मुद्रक
टीम प्रिन्टर्स
A–6, गोविन्द मार्ग
आदर्श नगर, जयपुर–4
फोनः 608697, 609549.

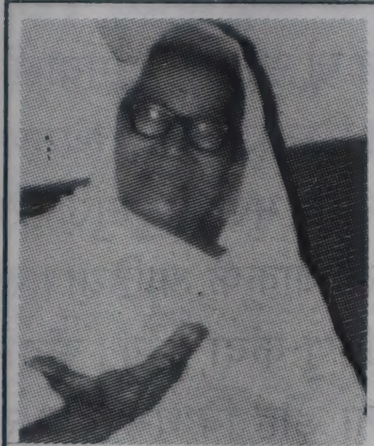
वर्ष 1999

मुल्यः 125 रुपये

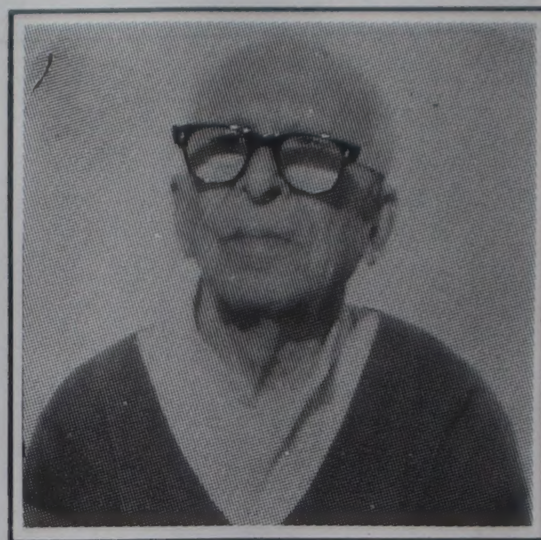
राजस्थान सिंधी अकादमीअ जी आंशिक
माली मदद सां छपायल

स्व. मास्तर वीरुमल मोटवाणी
जन्म 4.7.1907
परलोक 12.5.1965

स्व. श्रीमती पार्वती देवी
धर्मपत्नि स्व. मास्तर वीरुमल मोटवाणी

ब॒अखर

ही गीतन जूं सौग़ातूं स्वर्गवासी मास्तर साहिब वीरुमल मोटवाणी अ जूं रचनाऊं आहिन जिन जे शायइ थियण जी मूंखे बेहद खुशी आहे। हुननि पहिंजे जीवन जा ग॒चु साल मूसां गडु गुज़ारिया हुआ। मां हिन साहिबन जे संगीत प्रेम खां चङी अं तरह वाकुफ आहियां। संदनि संगीत जी साराह स्कूल जा सभि मास्तर ऐं ब॒ार पिणु कंदा हुआ। संदनि कोशिश सां ई स्कूल जो सालियाणों जलिसो ऐं कौमी ड॒ींह बि धूम धाम सां मलिहाया वेंदा हुआ। स्कूल जा ब॒ार संदनि गीतन खे ड॒ाढे चाह सां ग॒ाईंदा हुआ।

ही गीत संदनि ज़ीवन जो लिकियलु खज़ानों आहिन जे सिंधयत जो हिकु नमूनो आहिन ऐं कवीअ जे दिल जो ख़ास मजमूओं आहे। स्वर्गवासी श्री वीरुमल जिन जे रचिनाउन जो फायदो सिंधी समाज खे जरूर मिलणु घुरजे। जंहिंमें कुदरत जो कमाल, इन्सानी दिल जी पीड़ा ईश्वर प्रेम ऐं विश्वास जो रंगु भरियल आहे। मूंखे आशा आहे त ही गीत पढ़ी सिंधी समाज ज़रूर आत्मिक आनन्द वठंदो।

शुभकामना सां।

मास्तर उधाराम ठारवाणी
रिटायर्ड हैड मास्तर
3–ठ–20, जवाहर नगर,
जयपुर– 302004

ٻه اکر

هي گيتن جون سوغاتون سرڳواسي ماستر صاحب ويرومل موٽواڻيءَ جون رچنائون آهن. جنجي شايع ٿيڻ جي مونکي بيحد خوشي آهي. هنن پنهنجي جيون جا ڪجھ سال مونسان گڏ گذاريا هئا. مان هن صاحبن جي سنگيت پريم کان چڱيءَ طرح واقف آهيان. سندن سنگيت جي ساراهه اِسڪول جا سڀ ماستر ۽ ٻار پڻ ڪندا هئا. سندن ڪوشش سان ئي اِسڪول جو ساليانو جلسو ۽ قومي ڏينهن ٻه ڌوم ڌام سان ملهايا ويندا هئا. اِسڪول جا ٻار سندن گيتن کي ڏاڍي چاهه سان ڳائيندا هئا.

هي گيت سندن جيون جو لڪل خزانو آهن. جي سنڌيت جو هڪ نمونو آهن ۽ ڪويءَ جي دل جو خاص مجموئو آهن. سرڳواسي شري ويرومل جن جي رچنائن جو فائدو سنڌي سماج کي ضرور ملڻ گهرجي جنهن ۾ قدرت جو ڪمال اِنساني دل جي پيڙا ايشور پريم ۽ وشواس جو رنگ ڀريل آهي. مونکي آشا آهي تہ هي گيت پڙهي سنڌي سماج ضرور آتمڪ آنند وٺندو.

شڀ ڪامنا سان

ماسٽر اُڌارام ٺارواڻي
رٽائرڊ هيڊ ماسٽر
٣-ٿ-٢٠ جواهر نگر، جئپور.

गीत रचनाकार जी जीवणी

ही गीतन जू सौगा़तूं स्वर्गवासी पिता साहब श्री वीरुमल मोटवाणीअ जूं रचनाऊं आहिन। संदन जनमु सेठ वरियल दास जे घर ता. 4.7.1907 गांव ठोढ़ा उडे॒रो लालु जिते आहे झूले लाल में थियो । माइट जमीनदारी ऐं दुकानदारी कंदा हुआ। संदन पढ़ाई शहदादपुर अइ नवाबशाह में सिंधी कामेटीअ ताई थी। तहिं बैद सिंध हेदराबाद में मास्तरीअ जी ट्रेनिंग वरताऊं । पहरियांई पहिजे गांव में पोइ बिलावल शाह, भिट शाह, हकड़न में मास्तरी कयाऊं । संगीत अइं गीत रचना जो चाहु खेन विद्यार्थी जीवन खां वठीई हुओ। संगीत कारन जी सुहिबत करे गा॒इण विद्या खेन तमामु जल्दु अची वेई अइं हारमोनियम पंहिंजे चाह सां पाणेही सिखी विया। संदन नानाणा मैल वसीं अ जा संत हुआ। उन्हन जो राजपो मथिन हुओ। हुनन जी शादी 26 सालन जी उमिरि में मुले मखण गांव मां थी। संदन हलीम सुभाव अइं सुरीले रा॒ग खे बुधी माण्हू खेन बेहद चाहिण ल॒गा ।

सन 1941 में हुरन ज़े डप खां गांव छडे॒ शहिर टंडे आदम में पूरे कुटम्ब सां लडे॒ आया । पंहिंजो मकान ऐं दुकान मिलण करे सुठो रोज़गार हलंदो रहियो । उते संदन बा॒रन जी पढ़ाई पिणु चालू थी अइं पहिजें कुटम्बजे बारन खे संगीत जो अभ्यासुपिणु करायाऊं। मगर हिन विद्या में जंहि बा॒र खे रूचि हुई उन संदन कम खे अगु॒ते वधायो। टंडे आदम में प्रेम प्रकाश जे साधन सां हिनन जो ला॒गा॒पो रहियो। हर हफ्ते उते जरूर वेंदा हुआ, कीर्तन साधन जी आज्ञा सां कंदा हुआ।

सन् 1947 में देश विरहाडे॒ करे सभकुछु छडे॒ जान अइं लज॒ बचाए हिन्दुस्तान अचणूपियो। हिन्दु में अचण बैद 7 शहर लताड़े॒ आख़र दुर्गापुर कैम्प में नवम्बर वारे महीने में पहुतासीं। 40 रुपये पघार ते कची नौकरी वालन्टियर जी कयाऊ । उते सरकारी राशन चालू रहियो, वैरक में रहण वास्ते पंजन धरन

گيت رچناڪار جي جيوني

هي گيتن جون سوغاتون سرڳواسي پتا صاحب شري ويرومل مونواڻيءَ جون رچنائون آهن. سندن جنم سيٺ وريل داس گهر تاريخ ۲-۷-۱۹۰۷ ڳام نوڙها آڏيرولال جتي آهي جهوليلال ۾ ٿيو. مائٽ ڪاشتڪاري ۽ دوڪانداري ڪندا هئا. سندن پڙهائي شهدادپور ۽ نوابشاهه ۾ سنڌي ڪاميٽيءَ تائين ٿي. تنهن بعد سنڌ حيدرآباد ماستريءَ جي شڪشا ورتائون. پهريائين پنهنجي ڳانو ۾ پوءِ بلاول شاهه پٽشاهه هڪڙن ۾ ماستري ڪيائون. سنگيت ۽ گيت رچنا جو چاهه ڪين وديارٿي جيون ڪان وٺي هئو. سنگيتڪارن جي صحبت ۾ ڳائڻ وديا ڪين تمام جلد اچي ويئي ۽ هارمونيم پنهنجي چاهه سان پاڻيهي سکي ويا. سندن ناناڻا ميڙ وَسينءَ جا سنت هئا. هنن جو راضپو مٺن هو. هنن جي شادي ۲۶ سالن جي عُمر ۾ مُلي مڪڻ ڳانوَ مان ٿي. سندن حليم سڀاءُ ۽ سُريلي راڳ ڪي هڏي ماڻهو ڪين بيحد چاهڻ لڳا.

سن ۱۹۴۱ ۾ ٺرن جي ڍپ ڪان ڳانوَ ڇڏي شهر ٽنڊي آدم ۾ پوري ڪٽنب سميت لڏي آيا. پنهنجو مڪان ۽ دوڪان ملهه ڪري سٺو روزگار هلندو رهيو. اُتي سندن ٻارن جي پڙهائي پڻ چالو ٿي ۽ پنهنجي ڪٽنبي ٻارن ڪي سنگيت جو ابياس پڻ ڪرايائون. مگر هن وديا ۾ جنهن ٻار ڪي رچي هئي اُنهن سندن ڪم ڪي اڳتي وڌايو. سن ۱۹۴۷ ۾ ٽنڊي آدم ۾ پريم پرڪاش جي ساڌن سان هنن جو لاڳاپو رهيو. هر هفتي سنتن جي درشن ۽ ستسنگ ڪرڻ واسطي ڍپ تي ضرور ويندا هئا.

سن ۱۹۴۷ ۾ ديش ورهاڱي ڪري سڀ ڪجهه ڇڏي جان ۽ لڄ بچائي هندستان اچڻو پيو. هندستان اچڻ بعد نوَ شهر لتاڙي آخر درڳاپور ڪئمپ ۾ نومبر واري مهيني ۾ پهتاسين. چاليه روپيه پگهار تي ڪچي نوڪري والينٽئر جي ڪيائون اُتي سرڪاري راشن چالو رهيو ۽ بئرڪ ۾ رهڻ واسطي پنجن گهرن ڪي اجهو مليو بئرڪ جي ڇت ڳاهه ۽ ڪانن جي لهيل هئي. برساتي پاڻي برابر ٽپڪندو رهندو هو ڇهه مهينا والنٽريءِ بعد درڳاپور ۾ ماستريءَ جو آرڊر مليو. پگهار رپيا اسي. قدرت اهڙي جو اوچتو درڳاپور ۾ لڪڙاباد ۽ بيئرڪن ڪي باهه

खे अझोमिलियो। छहन महनन खां पोई खेन दुर्गापुर में मास्तरीअ जो आर्डरु मिलियो। पघार 50 रुपया। कुदरत अहड़ी जो ओचतो दुर्गापुर में लकड़ा बाद अइं बैरकुनँ खे बाहि लगी जेंह सिंधियुन खे पूरीअ तरह झोरे छड़ियो ।21.2.49 सामानु खणी रस्ते ते निमुजे वणन हेठां रहणूं पियो। दुर्गापुर में सिंधियुन जी बेहाल हालत ते हुनन गीतन जी रचना कई, सिंधु जे विछोड़े जी कहाणी गीतन में लिखी।

सरकार सिंधियुन खे वरसाइण वास्ते अलग–2 शहरन गांवन में रवानो कयो। अहड़ीअ रीत 200 घरन जो पूरो जथो गांव इस्माईलपुर (खैरथल) में अची लथो। उते सभ मैलवसीअं जे संतन सां गडु आया। मास्तरी नोकरी अ जो आर्डरु हिनन खे शहर बस्सी जिला जयपुर में सिंधी स्कूल खोलण वास्ते मिलियो उते स्कूल कामयाब रहियो। सन् 1951 में खेन हेड मास्तरीअ जो आर्डर सांभर लेक सिंधी स्कूल जो मिलियो। उते कुल 4 मास्तर हुआ अइं शहरु सुठो हुओ।

सिंधी ॿारन खे भरती करे तादादु वधायाऊं। उते जे सिंधियुन हुनन खे तमाम सुठो मानु ॾिनू। छोत हू रागु गुरद्वारे अइं महिफिल में करण जी खूबी रखंदा हुआ। हुनन पंहिजे गीतन खे माण्हुन ताई पहुचाइण लाइ 13 सालन बैद जयपुर लाइ बदली घुरी अइं उहा मंजूर थी। उते संदन हमजोली मासतरन जीअं त साईं ऊधाराम साईं शामदास, साईं रूपचंद, साई रेलूमल तथा मास्तर साहिब ढालाराम जे स्कूल में खेन मास्तरीअ जो पदु मिलियो। अञां हिकु सालुई पूरो थियो त हुनन जी तंदुरूस्तीअ साथु न ॾिनो अई 12 मई 1965 में संदन स्वर्ॻवासु थियो। एहड़े नमूने हिक कलाकार जी तमन्ना अंदर में रहजीवई। जीअं त मां संदन पुत्र विरासत मां संगीत जो गुणु हासुल कयो इनकरे मां हुनन जी इच्छा पूर्तिअ जी कोशिश में हमेशा रहियुस । मगर मां बि रेल्वे सर्विस मां आजो थियण खां पोइ कुछ कयो जीअंत सिंधी कैसेट ''कींअ विसारियां संघार'' अई हिक हिन्दी कैसेट ''गीत सुधा सुमन'' जो शास्त्री राग़न जे आधार ते निर्मणु करायो। नतीजो तमामु सुठो निकतो। पिता साहब हिक कामिल गृहस्थी साधु हुआ। संदन रचनाउन खे राजस्थान सिंधी अकादमीअ जी मंजूरी मिली अइं माली इमदाद बि हासुल थी। ही गीतन जूं सौग़ातूं ॾाढीअ सिक अइं हुब सां असां चारई भाउर त्वहां ताई पहुचाईंदे आर्शीवाद जा दुआगू आहियूं ।असां जी हीअ भेट कबूल कंदा।

धन्यवाद

रामचन्द्र वी मोटवानी
संगीतकार
गीत सुधा सुमन
2 अ 2, प्रताप नगर
जोधपुर।

ٿي. جنهن سنڌين کي پوريءَ طرح جهوري ڇڏيو. ۱۹۴۹-۲-۲۱ سامان کڻي رستي تي نڪر جي وڻن هيٺان رهڻو پيو. درگاپور ۾ سنڌين جي بيحال حالت تي هنن گيتن جي رچنا ڪئي، سنڌ جي وڇوڙي جي ڪهاڻي گيتن ۾ لکي.

سرڪار سنڌين کي وسائل نسبت الڳ الڳ شهرن ڳوٺن ۾ روانو ڪيو. اهڙيءَ ريت ٻه سو گهرن جو پورو جٿو ڳوٺ عسمائيل پور (ڪيرتل) ۾ اچي لٿو. اُهي سڀ ميروسينءَ جي سنتن سان گڏ آيا. ماستري سروس جو آرڊر انهن کي شهر بسي ضلع جئپور ۾ سنڌي اسڪول کولڻ لاءِ مليو. اُتي اسڪول ڪامياب رهيو.

سن ۱۹۵۱ ۾ اتان ڪين هيڊ ماستريءَ جو آرڊر سانڀر ليڪ سنڌي اسڪول جو مليو. اُتي ڪل چار ماستر هئا ۽ شهر ٻه سئو هو. سنڌي ٻارن کي ڀرتي ڪري تعداد وڌايائون. اُتي جي سنڌين هنن کي تمام سنمان ڏنو. ڇو ته هو راڳ گرودواري ۽ محفل ڪرڻ جي خوبي رکندا هئا. هنن پنهنجي گيتن کي ماڻهن تائين پهچائڻ لاءِ ۱۲ سالن بعد جئپور لاءِ بدلي گهري ۽ اُها منظور ٿي. اُتي سندن همجولي ماسترن جو ساٿ جيئن ته سائين اُڏارام سائين شيام داس سائين روپچند، سائين ريلو مل تنا ماستر صاحب ڏالا رام جي اسڪول ۾ ڪين ماستريءَ جو پد مليو. اجان هڪ سال پورو ٿيو ته هنن جي تندرستي ساٿ نه ڏنو ۽ ۱۲ مئي ۱۹۶۵ ۾ سندن سرڳواس ٿيو ۽ اهڙي نموني هڪ ڪلاڪار جي تمنا اندر ۾ رهجي ويئي. جيئن ته مان سندن پٽ وراست مان سنگيت جو گُڻ حاصل ڪيو اِن ڪري هنن جي اِڇا پورتيءَ جي ڪوشش ۾ هميشه رهيس. مگر مان به ريلوي سروس مان آجو ٿيڻ بعد ڪجهه ڪيو، جيئن ته سنڌي ڪئسيٽ ”ڪيئن وساريان سنگهار“ ۽ هڪ هندي ڪئسيٽ ”گيت سڏا شمن“ جي شاستري راڳن جي آڌار تي نرماڻ ڪرايو. نتيجو تمام سٺو نڪتو.

پتا صاحب هڪ ڪامل گرهستي ساڌو هئا. سندن رچنائن کي سنڌي اڪادمي جي منظوري مليءَ مالي امداد به حاصل ٿي هي گيتن جون سوغاتون ڏاڍي سڪ ۽ حب سان اسان چارئي ڀائر، توهان تائين پهچائيندي آشرواد جا دُعاگوُ آهيون. اسان جي هيءَ ڀيٽ قبول ڪندا. ڌنيواد

سنگيتڪار --رام چند مولوالي، گيت سڏاسمن، ۲-۱-۲ پرتاپ نگر، جوڌپور.

भाव गीत निहठाई

थलु– हथ जे आङुरियुन जी अची लग॒ी आ लड़ाई
मुंडीअ तां कयाऊं मामलो, वेयूं कोरट में दाहीं
हथ जे....

1. चवे आगूठो त छो न मिले मूं मुंडी
मर्द आहियां मां असुल खां ज़ाल आ नंढी
बाकी हिननि मुहिंजे पुठिया ब॒ारी छो भंडी
सभ शै जे खणण में वद॒ी मुहंजी आ कमाई।
हथ जे....

2. द॒सणींअ द॒सयो दुख सां, आहे केरु मुहिंजे सम
रस्तो द॒खारींदी आहयां मां भुलियल खे हरदम
वक्ते ज़बान जो मूंखां वरतो वञे कमु,
तहिंकरे ब॒ी लाइक नाहे मुंडी अ जी काई
हथ जे....लड़ाई

3. विचीं अ वेचारीअ रोई हालु सुणायो,
मुखीअ वांगुर मालिक मूँखे विच में विहारियो
वद॒ेरप जी पग़ मूंखे छो न ब॒धायो
इन ग़ाल्ह में ज़रा आहे खोटु न पाई।
हथ जे....

4. ब॒ाच ब॒ोलाए चयो अर्जु ही आहे
कद में आहियां ब॒ियो नम्बर कूड़ु त नाहे
हिंदु मूंसां तिलकु द॒ियन निरड़ ते ठाहे
वधीक कुछां कीन थी, अथम अघाई
हथ जे....

5. चीच चयो हीणी आहियां सभिनि जी दासी
खाइण महिल सड़ु न कनि मां रहां उदासी
वतन संदीअ हुब जी आहियां दाढ॒ी पियासी
मुक ठाहे अवल करियां पाण सफाई
हथ जे....

6. अकुलमंद साहिब कयो पूरो फैंसलो
चीच खे थो द॒ियां मुंडी, मूं संदस कयो भलो
तव्हीं ब हिन जियां हलीमत हलो
वीरु वहे हेठाईअ में पाणी सदाईं
हथजे ....लड़ाई

ڀاوَ ڪيت نعنائي

ٿل- هٽ جي آڱرين جي اچي لڳي آ لڙائي
مُنڊيءَ تان ڪيائون معملو ويون ڪورٽ ۾ داهين

١ چوي آڱوٺو تہ چونہ مِلي مون مُنڊي
مَرد آهيان مان اصل کان زال آ ننڍي
باقي هنن منهنجي ڀِنيان ٻاري چو ڀنڍي
سڀ شيءِ جي ڪٺل ۾ وڏي منهنجي آ ڪمائي
هٽ جي آڱرين......

٢ ڏسڻيءَ چيو ڏک مان آهي ڪير مُنهنجي سم
رَستو ڏيکاريندي آهيان مان ڀليل کي هر دم
وقتي زبان جو مونکان ورتو وڃي ڪم
تنهن ڪري ٻي لائق ناهي مُنڊيءَ جي ڪائي
هٽ جي آڱرين......

٣ وچينءَ ويچاريءَ روئي حال سُڻايو
مُکيءَ وانگر مالڪ مونکي وچ ۾ وهاريو
وڏيرپ جي پڳ مونکي چونہ ٻڌايو
ان ڳالهہ ۾ ذرا آهي ڪوٽ نہ پائي
هٽ جي آڱرين......

٤ ٻاچ ٻولائي چيو عرض هي آهي
قد ۾ آهيان ٻيو نمبر ڪوڙ تہ نہ آهي
هندو مونسان تِلڪ ڏين نرڙ تي ٺاهي
وڌيڪ ڪُڇان ڪين ڪي اتم اُگهائي
هٽ جي آڱرين......

٥ چيچ چيو هيٺي آهيان سڀني جي داسي
ڪائڻ محل سڌ نہ ڪن رهان اُداسي
وطن سنڌيءَ حُب جي آهيان ڏاڍي پياسي
مُک ٺاهي اول ڪريان پاڻ صفائي
هٽ جي آڱرين......

٦ عقلند صاحب ڪيو پورو فيصلو
چيچ کي تو ڏيان مُنڊي مون سنڌس ڪيو ڀلو
توهين بہ هن جيان هليمت هلو
ويرو وهي هيٺائينءَ ۾ ڀائي سدائين
هٽ جي آڱرين......

चेतावनी

थलु– कदुर कर इंसानी जामें जो, अथई ड॒ियणूं जवाबु
वेही संगत साथ विच में, होश रखु ड॒ी दें हिसाब

1– वक्तु वेसरि में वियो, को पतो तोखे ना पियो
गिसिर ग़िफ़लत, अइं गुनाहन जा, भरे वेठें तूं गोराब

2– कीअं चंड जी चाहना, चकोर पखी थो रखे
तीअं सिक रखु समुझ कर तूं, न त त थींदें ला जवाब

3– कर कशालो तूं घणू, कमु न ईंदुई अहम पणू
वेल वीरु कान वेई, साध संगत जो वठु तूं लाभु

कदुर कर

چيتاوني

ٿل- قدر ڪر اِنساني جامي جو اٿئي ڏيڻو جواب
ويهي سنگت ساڌ وچہ هوش رک ڏيندي حساب

١ وقت ويسر ۾ ويو- ڪوپتو توکي نہ پيو
گيسر غفلت ۾ گناهن جا پري وينين تون غوراب
قدر ڪر اِنساني......

٢ ڪيئن چنڊ جي چاهنا چڪور پکي ٿو رکي
تيئن سک رک سمجھہ ڪر تون نہ تہ ٿيندين لاجواب
قدر ڪر اِنساني......

٣ ڪَر ڪشالو تون گهڻو - ڪم نہ ايندءِ اهم پٽو
ويرو ويل ڪانہ ويئي ساڌ سنگت جو وٺ تون لاڀ
قدر ڪر اِنساني......

ससुईअ जी पुकार

थलु– वरु वठी व्या रात मुहिंजो, कहरु मूंसां कींअ थियो
बेकियासी कई बलोचन, तरसु तिन खे कीन प्यो–

1– कीअं विहां सुखु थी सुम्हां घटि आ मुहिंजे कर्म में।
सुञ करे व्या जाम प्यारे, बाकी आहे छा रहियो ।।

2– डूंगर डाढायूं करीं, तब कीन हटंदियस राह मां।
कई आ ककरन भी पुजाणी, प्यादी मूं हलणूं पियो ।।

3– वण बडा वणकार जा जिते नांग नीला था सुझन ।
कईं जनावर रात ऊंदाही, नाहे रोशन को दियो ।।

4– कीन सिज मूं सां रहायो, छो अ ञां उभरे नथों ।
सचो साईं बधलु आ सिकसां, हीउ वचनु वीरुअ चयो ।।

वरु वठी व्या

سَسُئيءَ جي پڪار

ٿل- وَرُ وِني ويا رات مُنهنجو ڦهر مونسان ڪيئن ٿيو
بيغياسي ڪئي بلوچن ترس تنکي ڪين پيو
وَرُ وني ويا........

(!) ڪيئن وهان سُک ٿي سُمهان گهٽ آ منهنجي ڪَرم ۾
سُڄ ڪري ويا جام پياري باقي آ ڇا رهيو
وَرُ وني ويا........

(٢) ڏونگر ڏاڍايون ڪرين تہ بہ ڪين هٽنديس راهہ مان
ڪئي آ ڪَڪرن پي پُڄاڻي پيادي مون هلڻو پيو
وَرُ وني ويا........

(٣) وَڻ وڏا وڻڪار جا جت نانگ نيلا ٿا سُجهن
ڪئين جَناور رات اونداهي ناهي روشن ڪو ڏيو
وَرُ وني ويا........

(٤) ڪين سڄ مونسان رهايو ڇو اڃا اُيري نٿو
سچو سائين ٻڏل آ سک سان هيءَ وچن ويروءَ چيو
وَرُ وني ويا........

सुहिणी मेहारु

थलु– वठी सीर वेई, वठी सीर वेई,
मेहर जे मिलण लाइ, वठी सीर वेई

1– वरया मछ वागू सुहिणीअ ते संभरी
कयाई कीन सांगो, सिरकंदी वेई

2– क़ज़ा हुई इलाही, घड़ो भी कचो हुओ
मथां सदके मेहर करे साहु वेई

3– बुडण वक्त सडड़ा बुधा हुआ मेहर
घिड़ी प्यो संदस भी हली जान वेई

4– अहड़ो इश्कु मालिक सां वीरू आ जहिंजो
सुहिणीअ जिआं तहिंजी हली हाक वेई

वठी सीर वेइ

سُھڻي ميھار

ٿل- ونـي سير ويئي ونـي سير ويئي
ميهر جي ملڻ لاءِ ونـي سير ويئي

(۱) وَريا مَهي واڳو سُهڻيءَ تي سنهري
ڪيائين ڪين سانگو سر ڪندي ويئي
ونـي سير ويئي.......

(۲) قضا هئي الاهي گهڙو پِي ڪچو هو
مَڱان صدقي ميهر ڪري ساھ ويئي
ونـي سير ويئي.......

(۳) پڌڻ وقت سڏڙا ٻڌا هئا ميهر
گهڙي پيو سندس ٻہ هلي جان ويئي
ونـي سير ويئي.......

(۴) اَهڙو عشق مالڪ سان ويرو آ جنهنجو
سُهڻي جيان تنهنجي ٻہ هلي حاڪ ويئي
ونـي سير ويئي.......

मूमल राणू

थलु– राणां वसाइज वलहीअ जो
हिउ मुल्कु मागु जीअरे
हिन काक जे कूमायल खे, ना डे डुहागु जीअरे

1– भर में सुम्हारियम सूमल, चादर मथां हुई ताणियल
तरसी करीं हा तहमल, करीं हा समागु जी अरे

2– माण्हुन जे चए न लग जो, पहिंजी का समझ रखजो
शल थिए चङू को मुहिंजो, नसीब भागु जीअरे

3– राणा न रुसु कर लाइकु जातुम न आएं अचानक
मूंखे डिनुई छो नाहिकु विरहु वेरागु जीअरे

4– वीरु विछोड़े मारयो अईं सूर तुहिंजे साड़ियो
अखड़ियुन आबु हारयो, ना डे डुहागु जीअरे

مومل راڻو

ٿل- راڻا وَساءِ وَلهيءَ جو هيءُ مُلڪ ماڳ جيئري
هن ڪاڪ جي ڪو مايل ڪي نا ڏي ڍاڳہ جيئري

(۱) ڀَر ۾ سُمهارم سوُمل- چادر مٿان هئي تاڻيل
ترسي ڪرين ها تحمل ڪرين ها سَماڳہ جيئري
راڻا وَساءِ وَلهيءَ....

(۲) ماڻهن جي چئي نہ لڳجو، پنهنجي ڪا سمجهہ رکجو
شل ٿئي چڱو ڪو منهنجو نصيب ڀاڳہ جيئري
راڻا وَساءِ وَلهيءَ....

(۳) راڻا نہ رُس ڪر لائق، ڄاڻم نہ آئين اَچانڪ
مونکي ڏنئہ ڇو ناحق، ورھ ويراڳہ جيئري
راڻا وَساءِ وَلهيءَ ....

(۴) ويرو وڇوڙي ماريو ۽ سور تنهنجي ٻي ساڙيو
اڪڙين آب هاريو نا ڏي ڍاڳہ جيئري
راڻا وَساءِ وَلهيءَ....

उमर मारुवी

थलु– उमर ध्यान कर ड़े अदा उमर ध्यानु कर
मारुनि मिलाइ मारुवी को उमर ध्यानु कर

1– खूह तां खणीं आएं मूंखे उमर तूं चोरी
कीन ज॒ातुई खंयो वञां भेणु थो भोरी
डि॒सी ड॒क्या माइट मुहिंजा जुल्म ही ज़ोरी
करे वेठा माठ कहिंखे चवनि दादु कर

2– मींह पिया मलीर ते थ्यो मुल्कु मोचारे, गाहफुट मालु खाई थियड़ो मतारो।
तड़फे डि॒सण लाइ मुंहिजो हिंअड़ो वेचारो, करे छडि॒युइ बंद जीअं ड॒ोहीअ ते ड॒मरु ।।

3– पेंरुं पका असांजा खाइण खोराकूं खथा लोयू कमरियूं असांजे लाई पोशाकूं
झूपा झांगीअड़नि जा वणन थधियूं ओताकूं अडि॒या ड॒ाड॒ाणनि जेके छना अंई छपर

4– आखर थींदई धणीअ अगि॒या वीरु अदालत, शाहु आहीं तबि न थींदई उते रियायत
जींअ आंदई तीअं पहुचाइ अमानत, बिन्ही धुरियुन जो वञीं बेड़ो थिए सुतड़ु

उमर ध्यानु कर

عمر مارئي

ٿل عُمر ڏيان ڪر ڙي اَدا، عُمر ڏيان ڪر،
مارن ملاءِ مارئي ڪو عُمر ڏيان ڪر

(۱) ڪوھ تان ڪٽي آئين مونکي عُمر تون چوري
ڪين چاتئہ ڪنيو وچان پيڻ تو پوري
ڏسي ڏکيا مائٽ مُنهنجا ظلم ۽ زوري
ڪري وينا ماٺ ڪنهنکي چون داد ڪر
عُمر ڏيان ڪر.....

(۲) مينهن پيا مَلير تي تيو ملڪ موچارو
گاھ ڦٽا مال مڙئي ڪائي تيو متارو،
تڙڦي ڏسڻ لاءِ منهنجو هينئڙو ويچارو
ڪري چڏيئہ بند چڻ ڪو ڏوهيءَ تي ڏمر
عُمر ڏيان ڪر.....

(۳) پيرون پڪا اسانجا ڪائڻ خوراڪون
ڪٽا لويون عُمديون اسان جي لاءِ پوشاڪون
جهوپا جهانگيئڙن جا وٽن ٿڏيون اوطاقون
اڏيا ڏاڏاٽن جيڪي چنا ۽ چپر
عُمر ڏيان ڪر.....

(۴) آخر تيندءِ ڏٽيءَ اڳيان ويرو عدالت
شاھ آهين تہ نہ تيندءِ اُتي رِئايت
جيئن آندءِ تيئن پهچاءِ اَمانت
بنهي ڏرين جو وچي بيڙو تئي سُتڙ
عُمر ڏيان ڪر.....

उमर मारवी

थलु– छो सांगीअड़न खां सिकाईं थो, डई डुख उमर तूं डुखाईं थो

1– वञां सरत्युन सां सुबुह सवेरो घुमण, डूथु, डअुंरा अई पेरू डिहाणी पटण।
खाऊं झोलियूं भरे सब मिली करे, कीन ताम वणन जे बुधाईं थो।

2– हुत मींह वसनि सावा गाह जमन, मारू मालु काहे असुर जो रोज वञनि
वाहजूं वल्यूं थियन डियन फल फरियूं, रूअन नेण डिसण लाइ रंजाई था

3– हित महलन में मनु लगे न अदा, आहे छपरु छनू मंहिंजो घरड़ो सदा
थधी हीर लगे दिलखे धीरु अचे, कैदु डईत कंबाई थो।

4– इहे रेशम पट कीन पायां, लोई अबाणी कीन लाहियां।
डाडाणन जी डिनी कंदियस कीन किनी, वीरू वेसाहु पंहिंजो विञाई थो

छो सांगीअड़न खां ....

عمر مارئي

ٿل- چو سانگيئڙن کان سکائين ٿو،
ڏئي ڏک عُمر تون ڏکائين ٿو

١) وڃان سَرتين سان صبح سويرو گهمڻ
ڏٺ ڏونئرا ۽ پيرون ڏهاڙي پٽڻ
کائون جهوليون ڀري سڀ مِلي ڪري
ڪين طعام وڻن جي ڀڏائين ٿو.
چو سانگيئڙن ......

٢) هت مينهن وسن- ساوا گاهه چمن
مارو مال کاهي اُسر جو روز وڃن
واهه جون ٿين وليون، ڏين ٿل ۽ ٿريون
روئن نيڻ ڏسڻ لاءِ رنجائين ٿو.
چو سانگيئڙن ......

٣) هِت محلن ۾ من لڳي نہ اَدا
آهي چپر ڇنون منهنجو گهرڙو سَدا
ٿڌي هير اَچي دل کي ڏير اچي
قيد ڏئي تہ ڪنبائين ٿو.
چو سانگيئڙن ......

٤) اِهي ريشم پٽ ڪين پايان،
لوئي اباڻي ڪين لڄايان
ڏاڏاڻن جي ڏني ڪنديس ڪين ڪِني
ويرو ويساهه پنهنجو وڃائين ٿو.
چو سانگيئڙن ......

बख़्तु

थलु– बख़्त थ्यो पुठीरो, त नाहे भलाई,
बिना भाग॒ बंदो जहिड़ो आ तवाई।

1– सदा हुजे सियाणू, अकुल में अकाबरु
गुरूमुख या ज्ञानी गुणवान, माहिरु
पुठी ड॒िनी जे तक़दीर वठे वाट साई....

2– सुबती पियो समुझे, जे हुजे ग॒ाल्ह उबती
महसूस कंदो कान पहिंजी ग़लती
ख़बर पोइ पवंदियस किरियों खूह खाही।

3– ड॒ींह रात सांईं तोबहिं अथई मुहिंजी,
सईंअ राह हलाईं दया घुरजे तुहिंजी
वीरूअ हीअ भज॒न जी बणति बणाई

बख़्तु थ्यो पुठीरो

بخت

ٿل- بخت ٿيو پنيرو تہ ناهي پلائي،
بنا ڀاڳ بندو جهڙو آ توائي

(۱) سَدا هُجي سياڻو- عقل ۾ اَڪابر
گرمک يا گياني گڻوان ماهر
پني ڏني جي تقدير- وني وات سائي،
بخت ٿيو.......

(۲) سُبتي پيو سمجهي، جي هجي ڳالهہ اُبتي
محسوس ڪندو ڪانہ پنهنجي غلطي
خبر پوءِ پوندس ڪِريو ڪوهہ ڪاهي
بخت ٿيو.......

(۳) ڏينهن رات سائين توبهہ اٿئي مُنهنجي
سئين راهہ هلائين ديا گهرجي تنهنجي
ويروءَ هي ٤ ٻچن جي بٽت بٽائي
بخت ٿيو.......

रावण जो लछमण खे ज्ञानु

थलु– अजु रोई रोई रावण लछमण आ चयो
बुधु ज्ञान,धरिजांइ ध्यानु
पंजन सिखियाउन मूजिब हलंदे
थींदुइ हर हंध मानु

1– हिकु अजु जो कमु अजु लाहे छड॒जां,
रखिजांइ कीन सुभाणेलाइ
मूं वांगुर जे देर कंदें,
पोइ चवंदें छोन कयुम अगु हाय।

2– ब॒ियो भाउरन कीन फिटाइज,
उन्हन जी राइ सां हलणूं आ
न त थींदें बरबाद दुखन में,
अंसु न उन जो रहणू आ।
भाउ भिभीषण सां न रहायुम
हाणे आहियां हैरानु....

راوڻ جو لڇمڻ کي ڪيان

ٿل- اڄ روئي روئي راوڻ لڇمڻ آ چيو
ٻڌ گيان ڏرجانءِ ڏيان
پنجن سِکيائن موجب هلندين
هر هنڌ ٿيندءِ مان
ڏرجانءِ ڏيان...

١) هڪ اڄ جو ڪم اڄ لاهي ڇڏجانءِ
رکجان ڪين سڀاڻي لاءِ
مون وانگر جي دير ڪندين
پوءِ چوندين ڇونہ ڪيم اڳ هاءِ
ڏرجانءِ ڏيان...

٢) ٻيو ٻائرن ڪين ڦٽائج،
اُنهن جي راءِ سان هلڻو آهه
نہ تہ ٿيندين برباد ڪِن ۾
انس تہ اُنجو رهڻو آهه
ٻائڻ ٻيبيشڻ سان نہ رهايم
هاڻي آهيان حيران
ڏرجانءِ ڏيان...

3– टियूं उहे साथी दर किनार कजांइ,,
जे कोशिश कनि केराइण जी
मिठिड़ियूं मिठिडियूं ॻाल्हियू मिलाए,
कनि तजवीज़ वेड़ाहिण जी
ॿल वारनि खे चवनि आ हीणू,
निर्ॿल खे ॿलवानु....

4– चोथूं पासो कजां पर नारीअखां,
मतां ज़हिल खां ज़हरू न हारे छॾे
सर्पणीअ जे दिल खे न दुखाइज,
सराप ॾई न साड़े छॾे
सीता सतीअसां ग़ज़बु कयो मूं,
तॾहिं त ॾियां थो प्राण

5– पंजूं वेरीअ खे तूं असुल न
ॾिसजांइ नफ़रत सां
छॾे अभमानु वठिज हेठाई,
नमंदो रहजां निवड़त सां
भग़वान राम खे मनुष मूं ॼाणी,
केॾो न कयो नुक़्सान ।

धरजांइ ध्यानु

۳) ٽيون اُهي ساٿي در ڪنار ڪجانءِ
جي ڪوشش ڪن ڪيرائڻ جي
منڙيون منڙيون ڳالهيون مِلائي
ڪَن تجويز ويڙهائڻ جي
ٻل واري کي چون آ هيٺو
ٺرٻل کي ٻلوان
ڏرجانءِ ڏيان...

۴) چوٿون پاسو ڪر پر ناريءَ کان
متان زهل کان زهر نہ هاري ڇڏي
سَرپٽيءَ جي دل کي نہ دکائج
سراپ ڏيئي نہ ساڙي ڇڏي
سيتا ستيءَ سان غضب ڪيو مون
تڏهن تہ ڏيان ٿو پراڻ
ڏرجانءِ ڏيان...

۵) پنجون ويريءَ کي تون ويرو
اَصل نہ ڏسجان نفرت سان
ڇڏي ايمان ونج هيڻائين
نمندو رهجان نوڙت سان
پيگوان کي منش مون جاڻي
ڪيڏو نہ ڪيم نقصان
ڏرجانءِ ڏيان...

कृष्ण पदु

थलु वञु न छडे तूं कृष्ण कनाई

1– मामूं तुहिंजो कंसु कहारी, तहिंखे मारियई हणी कटारी
यादव कुल में तो हाक कढ़ाई, सजीअ ख़लक सां कई तो भलाई....

2– गोरधन पर्वतु लगुइ न भारी, नालो धरायुइ गिरवरधारी
सजे बृज तुहिंजी जय मनाई....

3– हरदम रोए तुहिंजी राधां, गोप गुवाल सभ तो बिनु मांदा
गोपिन खे तुहिंजी याद सताई ।....

4– माता जसोदा पई त पुकारे, बाल लीला खे रोजु संभारे
वीरू विछुड़ियल सां कर तूं भलाई....

वञु न छडे....

ڪرشن پد

ٽل- وچ نہ ڇڏي تون ڪرشن ڪنائي

١ مامون تنهنجو ڪنس ڪهاري
تنهنکي ماريئہ هٽي ڪناري
يادَوَ ڪُل ۾ تو هاڪ ڪڍائي
سڀي خلق سان تو ڪئي ڀلائي
وچ نہ ڇڏي......

٢ گورڌن پربت لڳئہ نہ ڀاري
نالو ڌاريئہ گروڌاري
سڀي برج تنهنجي جئہ منائي
وچ نہ ڇڏي......

٣ هر دم روئي تنهنجي راڌا
گوپ گوال سڀ تو بن ماندا
گوپين کي تنهنجي ياد ستائي
وچ نہ ڇڏي......

٤ ماتا جسودا پئي تہ پڪاري
ٻال ليلا کي روز سنڀاري
ويرو وڇڙيل سان ڪر تون ڀلائي
وچ نہ ڇڏي......

भज़न बिहागु

थलु– ज़ाण विञायई अण ज़ाण, कहड़े कारण काण

1– वठी वेंदई जम कीन छड्डींदई, कढंदई कहड़ी काण
उमिर गुज़ारियई अंध में सारी, कर को हीलो हाण....

2– बंदा बांवरु छा थे करीं थो, हीउ बदनु अथई भाणु
कयल कमन खे तोरीदां, जित माप रखियल आहे माणु....

3– हेकलु आएं हेकलु वीदें, संगी न थींदुई साणु
मात गर्भ में कौल जे कयड़ा, हरदम दिलते आण

4– पुतले में जेसीं प्राणु अथेई, सुहिबत कर संतन साणु
कर सेवा वीरू मिलंदई मेवा, गडे छड्डींदई साणु

ज़ाण विञायई....

ڀڄن ڀماڳہ

ٿل- جاڻ وڃايئہ اڻ جاڻ
کهڙي ڪارڻ ڪاڻ

(١) وني ويندءِ جم ڪين ڇڏيندءِ
ڪڏيندءِ کهڙي ڪاڻ
عُمر گذاريئہ انڌ ۾ ساري
ڪر ڪو حيلو هاڻ
جاڻ وڃايئہ ......

٢ بندا بانور ڇا تي ڪرين ٿو
هي بدن اٿئي ياڻ
ڪيل ڪمن کي تورينداجت
ماپ رکيل آ ماڻ
جاڻ وڃايئہ ......

٣ هيڪل آئين هيڪل ويندي
سنگي نہ ٿيندءِ ساڻ
مات گرب ۾ قول جي ڪَيَڙا
هر دم دل تي آڻ
جاڻ وڃايئہ ......

٤ ٻتلي ۾ جيسين پراڻ اٿيئي
صحبت ڪر سنتن ساڻ
ڪر شيوا ويرو ملندءِ ميوا
گڏي ڇڏيندءِ ساڻ
جاڻ وڃايئہ ......

हर महने जी सूखड़ी

थलु– हर का चीज़ हर महीने मालिक कीअं उपाई आ
वठे सभको चीज़ रुत सारू, बिना रुत जे रुखाई आ

1– संगतिड़युन अई सूफन जी तियारी चेट महने में थी वई
पका पेरूं डाख फारवां, इहा वेसाख़ वाई आ....

2– सभिनी मेवन जो सरदारु, ज॒ेठ अंदर अंबु आयो आ
आखाड़ में गिदरा छाहियूं निमोरी जारिख़ नजाई आ।।

3– सावण महीने में मेहा तूरियूं करेला खुम्भियूं खिलमुख
अजब अंगूर सुठा संगतड़ा, बडेजी त भलाई आ।

4– चिभिड़ चाचा असूअजे महीने, पहिंजो ज़ोर लग॒ाईन था।
मूरियूं गजरूं गोबियूं, कतीअ जी त भलाई आ।।

5– वड॒फ धाणन घड़ लाई सुग॒ंध संदन आहे नहरीअ में
पोह अंदर वरी लीमन खुशबूइ में कान खोटाई आ।।

6– सिंधी ब॒ेरन जो मांधु महनू वालारियो
वीरु आयो फग॒ुणु फिरी, पुसीअ कई पधराई आ।

هر مهني جي سوکڙي

ٿل- هر ڪا چيز هر مهني مالڪ ڪيئن اُپائي آ
وٽي سڀ چيز رُت سارو بنا رُت جي رُڪائي آ

۱) سنگترين ۾ صوفن جي تياري چيٽ مهني ۾ ٿي ويئي
پڪا پيرون ٻاڪ ڦارون اِها ويساک وائي آ

۲) سيني ميون جو سردار چيٽ اندر انب آيو آ
آکاڙ ۾ گدرا ڇاهيون نموري جارڪ جائي ا

۳) ساوڻ مهني ۾ ميها توريون ڪريلا ڪنيبون ڪل مکہ
عجب انگور سنا سنگترا بدي جي تہ يلائي آ

۴) چيڙ ڇاڇا اسوءَ جي مهني پنهنجو زور لڳائين ٿا
موريون گجرون گوبيون ڪتيءَ جي تہ ڪمائي آ

۵) وڏف ڏاڻن ڏڙلائي سڳنڌيون آهن نهريءَ ۾
پوھ اندر وري ليمن خوشبوءِ ۾ ڪانہ کوتائي آ

۶) سنڌي صوفي بيرن هو مانگهہ مهينو والاريو
ويرو آيو ڦڳڻ ڦري ڀسيءَ ڪئي پڌرائي آ

वेनती (मांझ)

थलु– सतार कर का सार लहु संभार निधर जी,
सागरु कर तूं पार बे॒ड़ी उकार निधर जी

1– ऐबदार गुनहगार गिरतार बंदो ही,
सभि लाहि ही गुनाह नाहे वाह निधर जी

2– मंङणहार पिनणहार धुरिजदार बंदो ही,
डि॒यण हार डा॒तार मञ्रु आर निधर जी

3– कई सार न पचार मूं ज॒मार सजी॒अ में,
बख़्शणहार ढकणहार तूं आधार निधर जी

4– कर महिर जी नज़र , तूं कर का बा॒झ वीरुअ सां,
इहा ख़्वाहिश पूरी प्यास आहे आश निधर जी

सतार कर....

وينتي (مانجھ)

ٽل- سنار ڪرڪا سار
لھ سنپار نڌر جي
ساگرڪر تون پار
تون بيڙي اُڪار نڌر جي

(١) عيبدار گنھگار گرفتار بندو ھي
سڀ لاھ ھي گناھ ناھي واھ نڌر جي

(٢) مڱڻھار پنڻھار گھرجدار بندو ھي
ڏيڻھار ۽ ڏاتار مهِ آر نڌر جي

(٣) ڪئي سار نہ پچار جمار سڄيءَ ۾
بخشڻھار ڍڪڻھار تون آڌار نڌر جي

(٤) ڌر مھر جي نظر تون ڪر ڪا واھ ويروۃ سان
اھا خواھش پوري پياس آھي آش نڌر جي

(गुझारत हिक खां वीहन अंदर माना)

थलु– बादशाही महल जे कंहिं कुंड ते लिखियल गाल्हियूं ब टे।
मां आहियां कन्यां कुंवारी, को भागवारों मूंखे खटे।।

1– हिक खां वठी वीहन अंदर माना सलींदड़ सां शादी कंदियस।
डे करे माना न पूरी, पाडूं छदियां उन जूं पटे।।

2– कईं आया हुनजे हुस्न जी हाक ते मिड़िया अची।
कान का दिल सां लगियस, सभ लाल छडियाईं लटे।।

3– हिकु वेचारो आशिकु आयो, अंदर में आश रखी।
कंदुस माना कीन मुड़ंदुस, ना वणई छडिजांइ सटे।।

4– हिकु नालो ईश्वर जो, ब अथई धरती आसमान।
लोक टे, चारई डिसयूं, पंज पांडव हुआ कठे।।

5– छहें डीहुं छोकर जी छठी, सत समुंड अठ आहिन इंद्रियूं।
नवं ग्रह डह रावण सिसियूं वियो जानकी अ खे झटे।।

6– यारही बादशाह पीर जी अइं माह बारहां साल में।
तेरहं तिथियूं अइं चंडु चोडस जो, पंद्रहं बडन मां ना को घटे।।

7– सोरहींअ अथई सींगार सतरीहीं तूं आहीं तुहिंजी सूंहं।
अरणिहूं आऊं उणवीह अचु, वींह विवाउ कर यूं जोना हटे।

8– खिलियो राणीअ खुशथी डाढी, बेशक तूं मुहिंजो घोटु थीउ
वीरू डिसु तूं जञं मे कीअं न प्यो पैसा छटे।।

ڪچهارت (هڪ ڪان ويهن اندر معنيٰ)

ٿل- بادشاهي محل جي ڪنهن ڪُنڊ تي لکيل ڳالهيون ٻه ٽي
مان آهيان ڪنيا ڪنواري، ڪو ڀاڳ وارو مونکي ڪٽي

١) هڪ ڪان وٺي ويهن اَندر معنيٰ سليندڙ سان شادي ڪنديس
ڏي ڪري معنيٰ نه پوري پاڙون ڇڏيان اُنجون پٽي

٢) ڪئين آيا هنجي حسن جي هاڪ تي مڙيا اچي
ڪانه ڪا دل سان لڳيس سڀ لال ڇڏيائين لٽي

٣) هڪ ويچارو عاشق آيو اندر ۾ آش رکي
ڪندس معنيٰ ڪين مُڙندس نا وٺي ڇڏ جان مونکي سٽي

٤) هڪ نالو ايشور جو ٻه اٿئي ڌرتي - آسمان
لوڪ ٽي چارئي ڏسيون پنج پاندو هئا ڪٽي

٥) ڇهين ڇوڪر ڇني ست سمنڊ اٺ آهن اندريون
نوَ گره ڏهه راوڻ سيسيون ويو جانڪيءَ کي جهٽي

٦) يارهن بادشاهه پير جي ٻ ماهه ٻارهن سال ۾
تيرهن تٿيون ۽ چنڊ چوڏهين پندرهن بدن مان ناڪو گهٽي

٧) سورهن اٿئي سينگار سترهين تون آهين تنهنجي سونهن
ارڙهون آئون اوڻهون اچ وينهن وهانو ڪريون جو نا هٽي

٨) ڪليو راٺيءَ خوش ٿي ڏاڍي بيشڪ تون منهنجو گهوٽ ٿيءُ
ويرو ڏس تون جيڄ ۾ ڪيئن نه پيو ڪوڏ مان پئسا ڇٽي

अंब बाबत

थलु– असां खां अदा अंबु वियो मोकलाए
झलियो सींस डाढो, वियो पाणु छडाए।

1– मुसाफिर मड़े सां कुरबड़ो करे थो,
भाजी न आहे त अची जाइ भरे थो
खिचणी बि ख़बरुं सूरन जूं सुणाए

2– लंगड़ो आहे लज़ती, दशहरी बि दिलबरु
विजुणी त वाह जो,. चौसो बि चङो पर
फजुली फरहतीअ जी याद सताए

3– जमें जेठ में थ्यो हाजुर असां वट,
थी वियो जुवान आखाड़ में झटपट
सावण में थी पीरसनु वियो पेर कढाए।

4– वीरू वरिह जो विझी वियो विछोड़ो।
माण्हुन जोबि हाली कयाईं मनु मोगो
इझो डींह जलदी वठूं था खुटाए।

असां खां....

انب بابت

ٿل- اسان کان اَدا انب ويو موڪلائي
جهليو سونس ڏاڍو ويو پاڻ ڇڏائي

١) مسافر مڙيِ سان قربڙو ڪري ٿو
پاڇي ناهي تہ اڇي جاءِ پري ٿو
ڪچٽي بہ خبرون سورن جون سٽائي
اسان کان اَدا انب........

٢) لنگڙو آ لطفي دشهري دلبر
وچٽي تہ واھ جو چوسو بہ چڱو پر
فضلي فرحتيءَ جي ياد ستائي
اسان کان اَدا انب........

٣) جمي جيٺ ۾ ٿيو حاضر اسان وٽ
ٿي ويو جوان آکاڙ ۾ جهٽ پٽ
سانوڻ ۾ ٿي پيرسن ويو پير ڪيائي
اسان کان اَدا انب........

٤) ويرو وَرهيہ جو وِجهي ويو وڇوڙو
ماڻهن جو بہ حالي ڪيائين من موڙو
اجهو ڏينهن جلدي ونون ٿا ڪٽائي
اسان کان اَدا انب........

ग़रीब सां नाहकु

थलु– जे भागिए जी थी ज़ाल मरे, समुझु त उनहीअ जो थो भागु वरे

1– हुन जो अञां पियो डियो बरंदो, माइटियुन जो हुतां वारो वरंदो
जेको हू चाहे क़बूल कंदो, कहिड़ो सूर लगुस जो ध्यानु करे।

2– वरी हालु दिसो विचोलन जो, आहे मानु धीअरुन जे पिउरून जो।
घट आबु इज़त घोट पीउ़रिनजो, वठी माइटी उलटो पियो थोरो करे।।

3– घोट जे लाइ नई कुंवार जा आई, चे खुथल वई त चोटीरी आई
वरी बीहर मथे ते मुकुट बधांई, थियस शादी बी पोइ छो न ठरे ।।

4– वरी मरे कहिं ग़रीब जी औरत, रहे इंतज़ार में करे वेठो फरहत
जे नाहे बदो या ज़र जी ताक़त , वेठो भले बीणा सूर चरे।।

5– वीरु शाहूकार जो घर अडिजी बि पवंदो, खियालु खर्च जो न हुनखे रहंदो
जंहिखे ताक़त नाहे, की अं विहांव कंदो,दिल जा सूर दिल में ओरींदो

जे भागिए ....

غريب سان ناحق

ٿل- جي ياڳئي جي ٿي زال مري،
سمجهہ تہ اُنهيءَ جو ٿو ياڳ وري

(۱) هن جو اچاڻ پيو ڏيئو پرندو
مائٽين جو هٿان وارو ورندو
جيڪو هو چاهي سا قبول ڪندو
کهڙو سور لڳس جو ڏيان ڌري

جي ياڳئي جي......

(۲) وري حال ڏسو وچولن جو
آهي مان ڏيئرن جي پيئرن جو
گهٽ آب عزت گهوٽ پيئرن جو
وٺي مائٽي اُلٽو پيو ٿورو ڪري

جي ياڳئي جي......

(۳) گهوٽ جي لاءِ نئين ڪنوار جا آئي
چي ڪُٺل ويئي تہ چوٿيري آئي
وري پيهر مٿي تي مڪٽ ٻڌائي
ٿيس شادي ٻي پوءِ چون ٺري

جي ياڳئي جي......

(۴) وري مري ڪنهن غريب جي عورت
رهي انتظار ۾ ڪري وينو فرحت
جي ناهي ٻدوءَ زر جي طاقت
وينو پلي پيٽا سور چري

جي ياڳئي جي......

(۵) ويرو شاهوڪار جو گهر الآجي بہ پوندو
خيال خرچ جو نہ هن کي ٿيندو
جنهنکي طاقت ناهي ڪيئن وهانو ڪندو
دل جا سور دل ۾ اوري

جي ياڳئي جي......

राग काफी उमर मारवी

थलु– मूंखे याद पवन था मारू, दिल कीन टिके हिते साहु सुके
मां वेदियस वर ॾे उमर।

1– कीअं अणभा, सणभा वार करयां, कहड़ो तेल मथे खे मखियां
मुहिजे चड़ियुन चॻन में धूड़ि वसे, खणी छॾि वञां थर ॾे उमर

2– असीं रोज़ झंगलन में घारयूं पुसी ॾउंरा पका उत्तां आणिंयू
मथे चोट चढ़ी, वरी लाम लड़ी, पटे पेरूं वॼां घर ॾे उमर

3– वीरू आ विरिहु हिन दिल में, छिक सरतियुन जी आ रॻ रॻ में
अंदर आग़ ॿरे, सीनू रोज़ सड़े, मुंखे कर आजो ढिर ॾे उमर

मूं खे याद ....

عمر مارئي (راڳ ڪافي)

ٿل- مونکي ياد پون ٿا مارو، دل ڪين لڪي هتي ساهه سڪي
مان ويند يس وَرَ ڏي عمر، مونکي ياد پون ....

۱) ڪيئن اٺيا سٺيا وار ڪريان
ڪهڙو تيل مٿي کي مکيان
منهنجي چڙهين چڳن ۾ ڌوڙ وسي
ڪٽي ڇڏ وڃان ٿر ڏي عمر
مونکي ياد پون ....

۲) اسين روز جهنگن ۾ گهاريون
پسي ڏونئرا پکا اُتان آڻيون
مٿي چوٽ چڙهي وري لام لڙي
پٽي پيرون وڃان گهر ڏي عُمر
مونکي ياد پون ....

۳) ويرو آهي ورهه هن دل ۾
ڇڪ سرتين جي آ رڳ رڳ ۾
اندر آڳ ٻري سينو روز سڙي
مونکي ڪر ڪو آجو يِر ڏي عُمر
مونکي ياد پون ....

सुहणी मेहार (बिलावल)

थलु– आई दरयां ते सुहणी, चवे थी घड़ा तारजांइ
उन्न तरफ हल तूं जेडांहुं मुहिबु आहे मुहिंजो ओडाहुं मूंखे उकार जांइ

1– रात ऊंदाही डाढी, पतो हुओ न पार जो, सहाई न बिजली काई
अंतु न सागर सीर जो, आसरो तुहिंजो आ दिलड़ा,
खणीहलु तूं मूंखे तड़ ते बिहार जांइ

2– हड्ड तक्दीर मुहिंजी, घड़ो मोकलाए थो, कुंभर जो डोहु नाहे अमुर लोड़ाए थो
ख़तरनाक जानवर घधको दरियाह जो,
मुहिंजा सड सुणुसांई, हेडांह त निहार जांइ

3– वेचारीअ वडियूं कयूं दरियाह मंझ दाहूं
केरु मंहिजी सुणे सवाइ मुहिब जे आहूं
कनन ते आवाजु पियुस उदास न थिज, ही अखर मेहार जा

4– कुडी प्यो काहे साहिडु सीर में, कुदरत वारो वीरू छा मां छा करे थो
हिक बिए खे भाकुर पाए, साणा अइं बेवस बखु थिया कुन कहार जा।

سُمٽي ميمار (بلاول)

قل- آئي درياهہ تي سهٽي، چوي تي گهڙا تار جانءِ
ان طرف هل تون جيڏانهن، محب آهي منهنجو
اوڏانهن مونکي اُڪار جانءِ

١) رات اونداهي ڏاڍي، پتو هو نہ پار جو
سهائي نہ بجلي ڪائي
انت نہ ساگر جي سير جو، آسرو تنهنجو آ دلڙا
ڪٽي هل مونکي تڙ تي بهار جانءِ

٢) هئہ تقدير منهنجي گهڙو موڪلائي تو
ڪنير جو ڏوهہ ناهي اَمر لوڙائي تو
خطرناڪ جانور ڏڏڪو درياهہ جو
منهنجا سڏ سڻ سائين هيڏانهن تہ نهار جانءِ

٣) ويچاريءَ وڏيون ڪيون درياهہ منجهہ دانهون
ڪير منهنجي سواءِ سٽي محب جون آنهون
ڪنن تي آواز پيس اُداس نہ ٿيءُ
هي اڪر ميهار جا گهڙا تار جانءِ

٤) ڪُڏي پيو ڪاهي ساهڙ سير ۾
قدرت وارو ويرو چا مان چا ڪري ٿو
هڪ ٻئي کي ياڪر پائي
ساٿا ۽ بيوس بڪ ٿيا ڪن ڦهار جا

मौसमं (आशा)

थलु– शाही सियारे जी रात, पासा वरायो पाड़ई वञें थी

1– सीअ जो सूसटु रुहीअ जो रोलो, गरम गंजी पाइ ओनी चोलो
थधि खंघि जी तात, डाक्टरन वट डुक डोड़ पवे थी।।

2– गुज़रियो सियारो थी व्यो बहानू, आई बहारी बदनु थ्यो तवानो
बाग़न मिठी लात, पखी पुकारीन, फरहत अचेथी।।

3– आरहड़ पहिंजू गरमियूं डेखारियूं, आखर आयूं मींह मलारियूं
सुहिणी संदसि प्रभात, बाकी लुक लूसाटियो साड़ियो छडे थी।

4– सरव मुका हुआ सलाम संभारे, चे वीरु वेठुम कीअ वेसारे
खाओ मुहिंजे मेवे जी बि ज़ात, मूंडे कहिंजी दिल कीन वरे थी।।

शाही सियारे ....

موسمون (آها)

ٿل- شاهي سياري جي رات، پاسا ورايو پاڙ ئي وڃي ٿي

(١) سيءَ جو سوسٽ روهيءَ جو رولو
گرم گنجي پاءِ اوني چولو
ٿڏ ڪنگهہ جي ٽات
ٻاڪٽرن وٽ ڍُڪ ٻوڙ پوي ٿي
شاهي سياري جي......

(٢) گذريو سيارو ٿي ويو ٻهانو
آئي بهاري بدن ٿيو توانو
باغن مٿي لات
پڪي پڪارن، فرحت اچي ٿي
شاهي سياري جي......

(٣) آرهڙ پنهنجون گرميون ڏيکاريون
آخر آيون مينهن ملهاريون
سهٽي سندس پرپات
باقي لڪ لوسات ساڙيو ڇڏي ٿي
شاهي سياري جي......

(۴) سَروَ مُڪا هئا سلام سنياري
ڇي ويرو وينم ڪيئن وساري
ڪائو منهنجي ميوي جي ٻہ ذات
مون ڏي ڪنهنجي دل ڪين وري ٿي
شاهي سياري جي......

राणी तारामती अ बाबत

थलु– सत्संग खां सवाइ, बि॒यो सभ कूड़ कहाणी
तारामती कीअं तरी तंहिजी बुधो आ॒खाणी।

1– तारा जो नेमु हुओ, सत्संग सां प्रेम हुओ, कल न हुई राजाखे,
असुल बेमालूम हुओ
हरीश चंद खां चोरीअ वेंदी हुई सत्संग में सियाणी

2– मंदर में लेपो पाए, जल्दी पोइ फर्श विछाए ठाकुर जी पूजा॒ करे
तंहिंजो थी ध्यान लगा॒ए
संतन जा पोइ एका गिर थी बुधे वचन अंइ वाणी

3– राजा आयो पेर खणी, तंहिखे हींअ गा॒ल्ह न वणी, कुल खे थी टिको लाए
सत्संगियाणी बणी, राजा पादरु चोराए आयो, राणी थी हैरानी।

4– सतायाईं संत खे, महर पई महन्त खे, करे अरदास प्यो संतु भग॒वन्त खे
आयो अर्श मां जोड़ो जुतीअ जो, राज़ी थी पोइ राणी

5– राजा चयो हाण हलजे बाग़में घुमजे फिरजे,
जुती पाइ पैदल हलूं घुमी पोइ जलदी वरजे
जुती डि॒सी राजा चयो तो सां साहबु थींदो साणी

सत्संग खां सवाइ ....

راڻي تارامتيءَ بابت

ٿل- ستسنگ کان سواءِ دنيا ۾ هيو سڀ ڪوڙ کهاڻي
تارامتي ڪيئن تري تنهنجي هڏو آڪاڻي

(١) تارا جو نيم هو، ستسنگ سان پريم هو
ڪل نہ هئي راجا کي اصل بيمعلوم هو
هريشچندر کان چوريءَ ويندي هئي ستسنگ ۾ سياڻي
ستسنگ کان سواءِ......

(٢) مندر ۾ ليپو پائي جلدي پوءِ فرش وڇائي
ٺاڪر جي پوڄا ڪري تنهنجو تي ڌيان لڳائي
سنتن جا پوءِ ايڪاگر تي، هڏي وچن ۽ واڻي
ستسنگ کان سواءِ......

(٣) راجا آيو پير ڪٽي، تنهنکي هيءَ ڳالهہ نہ وڻي
ڪل کي تي ٽڪو لائي، ستسنگياڻي بڻي
راجا پادر چورائي آيو، راڻي تي حيراني
ستسنگ کان سواءِ......

(٤) ستايائين سنت کي، مهر پئي مهنت کي
ڪري ارداس پيو سنت پڳونت کي
آيو عرش مان جوڙو جتيءَ جو، راضي تي پوءِ راڻي
ستسنگ کان سواءِ......

(٥) راجا چيو هاڻ هلجي، باغ ۾ گهمجي ڦرجي
جُتي پاءِ پئدل هلون، گهمي پوءِ جلدي وَرجي
جتي ڏسي راجا چيو، توسان صاحب تيندو ساڻي
ستسنگ کان سواءِ......

अकबर जो बीरबल खे हुकुम

थलु– हिकु सुहिणूं सुहिणूं पुस्तक बणाइ, जंहि में गलती असुल न हुजे ओ बीरबल
चयो अकबर महीनो मुदो डि॒याइं थो, घणी गीहल न हुजे

1– जीअं पांडवन जो महा भारत बणियो, पेई ख़लक़ खुशीअ सां पढ़े
तीअं मुहिंजोबि महाभारत बणाइ छडि॒ हीरा अंई जवाहर जड़े
पढ़ी आनंद अचे दुनियां खे, जंहि में कूडु ठहियलु न हुजे

2– दिल में चायाईं त अकबर बादशाह कहड़ो शुभ कर्म आ कयो
हू पंजई त हुआ देवता, हिन पापीअ कहिड़ो धरम कयो
हाणे अहड़ी रिथ वेही ठाह मिठड़ा, गा॒ल्ह गुथल न हुजे।

3– राणीअ खां पुछयांई बेग़म कहड़ा पंच पति अथई
दुरूपदी अ जा पंज पती तुहिंजा अक़बर खां सवाइ बि॒या कहड़ा अथई।
ठीकु लिखाइज पुस्तक में जीअं अखरु डठलु न हुजे

4– बेग़म घुरायो बादशाह खे, मुओ नासुथियो चवे छाथो
बादशाह अवल त बाहि थी वियो, पर पोइ हक़ीकत मां जा॒तो
वीरु कोन खपे एहड़ो महाभारत, जहिं में कूडु लिखियलु हुजे

हिकु सुहिणू....

اڪبر جو بيربل کي حڪم

ڦل- هڪ سهڻو سهڻو پستڪ بڻاءِ
جنهن ۾ غلطي اصل نہ هجي - او بيربل
ڇيو اڪبر مهينو مدو تو ڏيانءِ
گهٽي ڳهل نہ هجي -او بيربل

(!) جيئن پانڊون جو مهاڀارت بڻيو
پئي خلق خوشيءَ سان پڙهي
تيئن منهنجو بہ مهاڀارت بڻاءِ
ڇڏ هيرا جواهر جڙي
پڙهي آنند اچي دنيا کي
جنهن ۾ ڪوڙ نهيل نہ هجي -او بيربل......

(٢) دل ۾ چيائين اڪبر بادشاهہ
کهڙو شيءِ آ ڪرم ڪيو
هوتہ پنجئي هئا ديوتا
هن پاپيءَ کهڙو ڌرم ڪيو
هاڻ اهڙي رت ويهي ناهہ
منڙا ڳالهہ ڪُٿل نہ هجي -او بيربل......

(٣) راڻيءَ کان پڇيائين
بيگم کهڙا پنج پتي اٿئي
دروپديءَ جا پنج تيئن
تنهنجا اڪبر سواءِ ٻيا کهڙا اٿئي
نيڪ لکائج پستڪ ۾
جيئن اڪر ڏَنل نہ هجي - او بيربل.....

(٤) بيگم گهرايو بادشاهہ کي
مئو ناس تيو چوي چاتو
بادشاهہ اول تہ باهہ ٿي ويو
پر پوءِ حقيقت مان چاتو
ويرو ڪونہ ڪپي اهڙو مهاڀارت
جنهن ۾ ڪوڙ لکيل هجي - او بيربل.....

लहिणे ते ब़ाझ

थलु– अज॒ु लहणे खे छडि॒यो लालु करे, गुरू नानक वियो निहाल करे।
सचो प्रेमु डि॒सी पहिंजे पियारे जो, गुरू पियो त भलायूं भाल करे।

1– हिकु अखर॒ भुला बि॒यो अखर, भला, वाह वाह निहठाईअ जा पुतला
भले भाग॒ संदा, फुटा सावा सला, कीअं कृपा थो कृपालु करे।

2– कड॒हिं आज्ञा जो न कयांई उलंघनु, वरती परख गुरुन कठिन खां कठिन
डि॒नूं शेवा में जहिं तनु मनु धनु, तहिंते छो न दया सो दयालु करे।

3– चयो गुरुन ए लहिणा, । मुर्दो खाउ, चई हाजुर वेही खंयाई, ग्राहु
थियो कुदरत सां परसादु कणाहु, गुरु देव डि॒नुस मिठो मालु करे

4– थियो अहड़ो गुरुन ते हुन जो असरु, वियो वणिजी गुरुन जो गदीसर,
थियो अंगद गुरु, वीरू नालो पधरु अज॒ु सेवा कींअ थी कमालु करे।

अज॒ु लहणे....

لهڻي تي ٻاجھه

ٽل- اڄ لهڻي کي ڇڏيو لال ڪري -
گرو نانڪ ديو نهال ڪري
سچو پريم ڏسي پنهنجي پياري جو
گرو پيو نه پلايون پال ڪري

(۱) هڪ اکر پڪا ٻيو اکر پڪا،
واھ واھ نهنائيءَ جا پتلا
پلي پاڳه سندا- ڦٽا ساوا سلا-
ڪيئن ڪرپا تو ڪرپال ڪري
اڄ لهڻي........

(۲) ڪڏهن آگيا جونه ڪيائين اُلنگهن
ورتي پرک گرن ڪنن ڪان ڪنن
ڏنو شيوا ۾ جنهن تن من ڌن
تنهنتي چونه ديا ديال ڪري
اڄ لهڻي........

(۳) ڇيو گرن هي لهڻا مُردو کاءُ
ڇئي حاضر ويهي ڪنيائين گراھ
ٿيو قدرت سان پرساد ڪڙاھ
گروديو ڏنس منو مال ڪري
اڄ لهڻي........

(۴) ٿيو اهڙو گرن تي هن جو اثر
ويو بڻجي گرن جو گاديسر
ٿيو انگد گرو ويرو نالو پڌر
اڄ شيوا ڪيئن تي ڪمال ڪري
اڄ لهڻي........

राजा ब॒ली अइं वामन भग॒वान

थलु– राजा ना कर दानु, ना कर दानु, तुहिंजो शाही वेंदो शानु

1– छो था रोकियो सतगुरु, दानु दिल सां डीं॒दुस
वञे सभ कुछु मां हरगिज़ न फिरंदुस
सिरु बि सदके, चओ था आहे शक्तिवान– राजा ना कर दान

2– गुरुअ गुसे में राजा खे डि॒नू पारातो, राजाई दौलत वेंदई, ख़तम थींदुई खातो
भली वेठो लोड़ हाण, समुझ अथेई कान–राजा ना कर दानु

3– राजा संकल्प लाइ खंयो आहे लोटो,
शुक्र कयो छेद बंद, रूप बणाए छोटो।
चयो दीनानाथ, शुक्राचार्य बेईमानु राजा ना कर दानु

4– वामन खोलयो छेदु खणी, कानी गाह जी हणी
काणूं थी पियो शुक्रु, सेखत वीरू वाहजी,
परमेश्वर खां जे पुठीरा, तिन जो एहड़ो मानु

राजा ना ....

راجا ٻلي ۽ وامن ڀڳوان

ٽل- راجا نا ڪر دان- نا ڪر دان-تنهنجو شاهي ويندو شان

(۱) چوَ ٿا ستگرو روڪيو دان دل سان ڏيندس
وچين سڀ ڪجھ هرگز ڪين ڪي ڦرندس
سڙ يي صدقي چئو ٿا آهي شڪتيوان
راجا نا ڪر دان......

(۲) گروءَ غصي ۾ راجا کي ڏنو پاراتو
راجائي دولت ويندءِ ختم ٿيندءِ خاطو
ٻلي وينو لوڙ هاڻي سمجھہ اٿئي ڪانہ
راجا نا ڪر دان......

(۳) راجا سنڪلپ لاءِ ڪنيو آ لوٽو
ڜُڪر ڪيو ڇيد بند، روپ ٻڻائي چوٽو
ڇيو ديناناٿ شڪراچاريہ بيئيمان
راجا نا ڪر دان......

(۴) وامن ڪوليو ڇيد ڪٽي ڪاني ڳاھ جي
ڪاڻو ٿي پيو شڪر سيڪت ويرو واھ جي
پرميشور ڪان جي ڀنيرا تن جو اهڙو مان
راجا نا ڪر دان......

हिन्दुन जा ॾिण अइं खर्च

थलु– ॼाणी वाणी खर्च करण ते दिल वई हिंदुन जी हिरी
कीन कमायूं आहिन अॻियूं, ॾोकड़ विया निकरी–

1– सफर पोईंअ अरबा जा कोहर चेट में चणा मटर विया चढ़ी
वरी वेसाख में अखण टीज गुरहाड़ियुन जी भरी।

2– साई सेसा ॼेठी चंड ते खाउ न त वेंदी ठरी
आखाड्डु महिनू आजो आहे कींअ वियुन विसरी।

3– लोभु लोलन जो जित किथ जूआ, सांवणु आयो सिरी
बडे जी बीहक पंद्रहीअं खां पोइ, श्राद्ध आया संभरी।

4– असूअ असां खे सफाई सेखारी, ॾियारी खूब बरी
वारो बर्‌यो मिसरन जो, कतीअ में, सॻिड़ा विया त छुड़ी

5– मूरीअ मुठीयड़ो मौज सां आयो, नाहिरीअ में निबरी
आयो उतराण भोरींडा बणिया, पोह जी पत परी।

6– वीरू वरियो मांघ महीने शिव शंकर लहरी
तीवणु दारूं हलियो होलीअ में आयो फगुण फिरी–

ॼाणी वाणी ....

هندن جا ڏڻ ۽ خرچ

ڦل- جاڻي واڻي خرچ ڪرڻ تي ،دل وئي هندن جي هري
ڪين ڪمايون آهن اڳيون ،ڏوڪڙ ويا نڪري

(١) صفر پوئين عربا، ڪوهر چيٽ ۾ چٽا مٽر ويا چڙهي
وري ويساک ۾ ،اکڻ ٽيج ڳرهاڙين جي ڀري

(٢) سائي سيسا چيٽي چنڊ تي، ڪاٺ نہ تہ ويندي ٺري
آکاڙ مهنو آجو آهي، ڪيئن وين وسري

(٣) لوڀ لولن جو جت ڪٽ جوئا، سانوڻ آيو سري
بڏي جي بيهڪ، پنڌرهين ۽ ڪان پوءِ ،شراڌ آيا سنيري

(۴) اسوءَ اسان ڪي صفائي سيکاري ،ڏياري خوب ٻري
وارو وريو مسرن جو، ڪتيءَ ۾ سڳڙا ويا تہ چڙي

(۵) موري مٽيئڙو موج سان، آيو ناهريءَ ۾ نبري
اچي اُتراڻ پوريدا بڻايا، پوھ جي پت پري

(٦) ويرو وريو مانگهہ مهيني ،شو شنڪر لهري
تيوڻ داروڻ هليو هوليءَ ۾، آيو ڦڳڻ ڦري

भजन संत कँवर राम

थलु– भाई कंवर लाइ हिन्दू आलम, वते वेगाणूं
जो आपदा अचानक थी बीठो परियां ही भाणूं

1– गाडी जा रात वारी, असूअ अरणींह अंधियारी
संबतु छहानवे भारी, सिरु डिनाइं थियो परडेह रवानू।

2– परमात्मा जो प्रेमी धरमात्मा हुओ धर्मी
कपटी न हरगिज कामी, हुओ साफु दिल सियाणू।

3– आधारु हुओ अंधन जो, वाहिंरु बेवसीलन जो, मददगारु हो मंडन जो
पिंगुलन लाइ पियो हो विकाणूं।

4– मूरत जहड़ो मुरारी, बीहक में जणु बनवारी
जहिंजे राग में करारी, आवाजु डे ओराणूं।

5– रोए संदसि थी टोली, कन था हशरु अइं होली
कुटुम्ब करे हीअ बोली, हाय हाय हलियो निमाणू।

6– भगतन जो मूल भाई, सरताजु हुओ सदाईं
निहठो बेहद हुओ जानी, बैंकुठ वञीं अघाणू।

7– आख़र त हलंदो सभको, पैदा थियलु आ जेको
हिन महापुरूष जो खपु हुओ वीरू चवे थो वाणियूं।

भाई कंवर लाइ....

ڀڄن سنت ڪنور رام

قل- ڀائي ڪنور لاءِ هندو عالم وتي ويڳاڻو
جو آپدا اچانڪ ٿي بڻيو پريان هي ڀاڻو

(١) گاڏي جا رات واري اسو ارڙهين انڌياري
سنبت ڇهانوي ڀاري سِرُ ڏنائين ٿيو پرڏيھ روانو

(٢) پرماتما جو پريمي ڌرماتما هو ڌرمي
ڪپٽي نہ هرگز ڪامي هو صاف، دل سياڻو

(٣) آڌار هو انڌن جو واهر بيوسيلن جو
مددگار منڌن جو پنگلن لاءِ پيو هو وڪاڻو

(٤) مورت جهڙو مراري بيهڪ ۾ چٽ بنواري
تنهنجي راڳ قراري آواز ڏي اولاڻو

(٥) روئي سندس ٿي ٽولي ڪن ٿا حشر ۾ هولي
ڪٽنب ڪري هيءَ ٻولي هاءِ هاءِ هليو نماڻو

(٦) ڀڳتن جو مول ڀائي سرتاج هو سدائين
نهلو بيحد هو ، وئڪنٺ وڃي اگهاڻو

(٧) آخر تہ هلندو سيڪو پئدا ٿيل آ جيڪو
هن مهاپرش جو ڪپ هو ويرو ڇوي ٿو واڻيو

राम धुनी

रामु नामु चओ भाई, जो सभ सां आहे सहाई

रामु नामु थो तारे ब॒ेड़ो पार उकारे

रामु नामु ब॒ल वारो, सेघु कंदो सोभारो

राम नाम में शक्ति, बहालु पवे थी भक्ति

रामु नामु चित लाए, जो आवागमन मिटाए

रामु नामु आ सहिंजो कीन कंदो सो अहिंजो

रामु नामु सुखदाई, ब॒ी ग॒ालिह सभई दुखदाई

रामु नामु रसु वठजो अम्बरतु रसु हमेश पिइजो

रामु नामु आहे मिठड़ो ब॒ियो कोन मिठो अहड़ो

रामु नामु फलु ड॒िए थो, वीरू कड॒हिं कीन छड॒े थो

رام ڌني

رام نامُ چئو پائي جو سڀ سان آهي سهائي

رام نام ٿو تاري ٻيڙو پار اُڪاري

رام نام ۾ طاقت ڪندو پاڻ اچي پردا خت

رام نام ٻل وارو سيگهہ ڪندو سوپارو

رام نام چت لائي جو آوا گمن مٽائي

رام نام آهي سهنجو ڪين ڪندو سو اَهنجو

رام نام سک دائي ٻي ڳالهہ سيئي دک دائي

رام نام رس ونجو امبرت رس هميشه پيئجو

رام نام آهي منڙو ٻيو ڪونہ متو اهڙو

رام نام ڦل ڏي ٿو ويرو ڪڏنهن ڪين ڇڏي ٿو

शिव शंकर अइं भस्मासुर

थलु– हिक ॾींहु भसमासुर वेही शिव जो ध्यान लॻायो आ
ध्यानु लॻाए ॾसवे द्वार प्राणु चढ़ायो आ।

1– ॾिसी भॻत जी भॻती, शंकर अची उते प्रघटु थियो
घुरु तोखे जे घुरिणो आ जेंहिं लाइ तो ही कष्टु कयो

2– राज़ी जे थियो आहीं राणा मिनथ तूं मुंहिजी मञु खणी
कंगणु कराईअवारो तुहिंजो मूंखे बिल्कुल वियोवणी।

3– चयो महादेव हीउ कंगणु कीमती नाहे
हीरा मोती घुरु तू मूंखां भांडो भरियल आहे।

4– कीन खपे साईं माया, तोखां सबकुछ मूं पहरियाई पातोआ
हीउ कड़ो बराबर कीमती नाहे, पर मुहिंजे रूहखे भायोआ।

5– बिना सोचे कंगणु भॻत खे जॾहिं आ ॾिनू
दैत जे दिल में उत्पन थियो खोटो ही खियालु किनू।

6– पार्वती आ सुन्दर तंहिं खे छोन पहिंजी ज़ाल कयां
बरन थरन में खाली भटके ख़ास अहमियत तंहिखे ॾियां।

7– महादेव खे मारण लाइ संदसि मथे ते थो कंगणु रखे
भॼण बिना हाण भोलानाथ करे कुछ नथो सघे।

8– विष्णुअ खे रोई 2 हालु करे थो बुधाए
झटपट दीनानाथ आयो मोहनी रूप बणाए।

9– नाच वठी नखरा कयाई, भस्मासुर वियो बात भुली
प्यारी हलु तूं मूंसां गडु परबतन में पई रुलीं।

10– वझु ॾिसी विष्णुअ वराणियो, हाजुर तो सां मां हलंदियस
कंगणु तूं मूखे ॾे पियारा, दासी तुहिंजी थी रहंदियस।

11– वठु पियारी कंगणु हिन खां मथे बि कुझु आहे को बियो
कंगणु वठी उते भगवान भस्मासुर खे खतम कयो

12– शिव खे चवे थो भोला, करणु चङी न आहे भलाई
वीरू उन जे एवजु, अकसर फलु आ बुराई।

شِو شنکر ۽ ڀسماسُر

قل- هڪ ڏينهن ڀسماسُر ويهي شو جو ڌيان لڳايو آ
ڌيان لڳائي ڏسوين ڏُوار پران چڙهايو آ

(١) ڏسي ڀڳت جي ڀڳتي، شنکر اچي اُتي پرگهٽ ٿيو
گهُر جيڪي توکي گهُرڻو آ، جنهن لاءِ توهي ۽ ڪشٽ ڪيو

(٢) راضي ٿيو جي آهين راڻا، منٽ تون مُنهنجي مڃ ڪٽي
ڪنگڻ ڪَرائيءَ وارو تنهنجو، مونکي بلڪل ويو وٺي

(٣) چيو مهاديو بابا هي ۽ ڪنگڻ قيمتي نہ آهي
هيرا موتي گهُر تون مونکان ڀانڊو ڀريل آهي

(٤) ڪين ڪپي سائين مايا توکان سڀ ڪجهہ ڀريائين مون پاتو آ
هي ۽ ڪڙو برابر قيمتي ناهي پر منهنجي روح کي ڀانيو آ

(٥) بنا سوچي ڪنگڻ ڀڳت کي جڏهن آ ڏنو
دئيت جي دل ۾ اُتپن ٿيو ڪولو هي خيال ڪنو

(٦) پاروتي آ سندر تنهنکي چونہ پنهنجي زال ڪيان
برن ٿر ۾ ن خالي پلڪي خاص اهميت تنهنکي ڏيان

(٧) مهاديو کي مارڻ لڳو سندس مٿي تي ٿو ڪنگڻ رکي
ڀڄڻ بنا هالي ڀولانات ڪري ڪجهہ نٿو سگهي

(٨) وشنوءَ کي روئي روئي حال ڪري ٿو ٻڌائي
جهٽ پٽ ديناناٿ آيو موهني روپ بڻائي

(٩) ناچ ولي نخرا ڪيائين ڀسماسُر ويو بات ڀُلي
پياري هل تو مونسان گڏ جو پربتن ۾ پئي رُلين

(١٠) وجهہ ڏسي وشنوءَ ورائيو حاضر توسان مان هلنديس
ڪنگڻ تون مونکي ڏي پيارا داسي تنهنجي ٿي رهنديس

(١١) وٺ پياري ڪنگڻ هن ڪان مٿي بہ ڪجهہ آ ڪو هيو
ڪنگڻ ولي اُتي ڀڳوان ڀسماسُر کي ڀسم ڪيو

(١٢) هو کي چوي ٿو ڀوآ ڪرڻ چٽي پالئي
ويروان جي عيوض اڪثر قل آ برائي.

कंस जो जु़ल्मु

थलु– ए कंस कहारी कियासु न कोई तोखे भेणु जा तो छह ब॒ार मार॒या
एहड़ो कमु न कन धारियां, हाणे मुहिंजो तूं मज़ो डि॒सजाइ

1–कुदरत डि॒सु कमु कीअं थी बणाए – देविकीअ जो ब॒ारु वियो रोहिणीअ वटि आहे
ब॒लराम जंहिजो नालो दुनियां थी धियाए– आज्ञा अनुसार माया कम छडि॒यो ठाहे
आयो प्रभु ब॒ालु बणी, देवकीअ जो लालु बणी ।

2–खुश वसुदेव थियो डा॒ढो आहे मन में– हथकडियूं लही वयूं हिकड़ीअ खिन में
दरवाज़ा खुली विया, सिपाही बि निंड में, खारीअ में ब॒ारु रखी निकतो पल छिन में

3–पाणीअ में छूह छोलियूं, मुंझीपियो वेचारो प्रभु थीउ अची मुहिंजो सहारो
जमना खे पेरु कृशिन छुहायो, पाणी वियो हेठ, हाणे वरी वियुस वारो
जलदु वियो डोड़ पाए, ब॒ालकु आयो मटाए।

4–वापस अचण में देर न कयाईं, अञां टोकरी अ खे पट ते रखियांई
दर बंद उभाथिया सिपाही डि॒ठाईं हथकडि॒यू हथन में मालिक तूं बचांई,
हिन नंढड़ीअ नियाणींअ खे, निर्ब॒ल नियाणीअ खे सौपियाईं।

5–ब॒ालकु रूनू वञी सिपाहीअ सुणायो, कंस जो अंदर खाधलु, डोड़ी डोड़ी आयो
ब॒ारु वठी तंहि वीरु पथर ते पछाड़ियो।
उड॒री चयाईं कालु अचई थो काहियो खैर न तुहिंजो हाणे मरीं अजु॒ या सुभाणे।

ए कंस कहारी....

ڪنس جو ظلم

ٿل- او ڪنس قهاري قياس نه ڪوئي توکي
پيڻ جا تو ڇهه ٻار ماريا اهڙو ڪم نه ڪن ڏاريا
هاڻ منهنجو تون مزو ڏسجانءِ

(١) قدرت ڏس ڪم ڪيئن ٿي بڻائي
ديوڪيءَ جو ٻار ويو روهڻيءَ وٽ آهي
ٻلرام جنهنجو نالو دنيا ٿي ڏيائي
آگيا انوسار مايا ڪم ڇڏيو لاهي
آيو پريو لال بڻجي ديوڪيءَ جو لال بڻجي

(٢) خوش وسديو ٿيو ڏاڍو آهي من ۾
هٿڪڙيون لهي ويون هڪڙي ڪن ۾
دروازا کلي ويا سپاهي ٻه ننڊ ۾
ڪاريءَ ۾ ٻار رکي نڪتو پل ڇن ۾
هليو جمنا ڪنارو ٿيس شيش جو سهارو

(٣) پاڻيءَ ۾ ڇوهه ڇوليون منجهي پيو ويچارو
پريو تون ٿيءُ اچي مُنهنجو سهارو
جمنا کي پير ڪرشن ڇهايو سارو
پاڻي ويو هيٺ هاڻي وري ويس وارو
جلد ويو ڊوڙ پائي ٻالڪ آيو ملائي

(٤) واپس اچڻ ۾ دير نه ڪيائين
اچا نوڪريءَ کي پٽ تي رکيائين
در بند اُٿيا ٿيل سپاهي ڏٺائين
هٿڪڙيون هٿن ۾ مالڪ تون بچائين
هن ننڍڙي نياڻيءَ کي نرمل نماڻيءَ کي

(٥) ٻالڪ رنو وڃي سپاهيءَ سڻايو
ڪنس جو اندر ڪاڏل ڊوڙي ڊوڙي آيو
ٻار وٺي تنهن ويرو پٿر تي پڇاڙيو
اُڏري ڇيائين ڪال اچئي تو ڪاهيو
ڀير نه تنهنجو هاڻي مرين اڄ يا سڀاڻي

पति पत्नि अ प्रेम जो नाटकु

थलु– पति मुहिंजो पको प्रेम तो सां, वञी बाहिर डाढो सारियां
वणें रोटी न मूंखे थी, अचीं तेसीं हंजूं हारियां ।

1– पतिअ हिक डींहु, बहानू कयो हीउ, वञां थो पीलीअभित घुरायो माउ पीउ
ईंदुस जलदी, सवाइ तोखां घड़ी मुशकिल थो घारियां ।

2– पोइ छित ते वियो चढ़ी मंघ मां मुहुं हणी, डिठाईं मिठा मालपुड़ा विया बणीं
इहे खाई चवे थी मां कमदं लठ खे छो टारियां।

3– घोटु आयो घर, ए पति तो सां खैरु साझुर आया सुणायो त ख़बर
डिठो मूं नांगु भजी आयुस, सवे माणहू जहिं मारया।

4– फण हुअसि केडी, चे माल पुड़े जेडी, डेघ हुयस केडी, चे कमंद लठ जेडी
लगी विया ताक माईअ जा, वचन वीरु तो वाहजा पाड़िया

पति मुहिंजो .....

پتي پتنيءَ جي پريم جو ناٽڪ

ٿل- پَتي منهنجو پريم پڪو توسان
وڃي ٻاهر ڏاڍو ساريان
وٺي روني نہ مونکي ٿي
اچين تيسين هنجون هاريان

(۱) پتيءَ هڪ ڏينهن بهانو ڪيو هيءُ
وڃا ٿو پيلي ٻِت گهُرايو آ ماءُ پيءُ
ايندس جلدي سواءِ توکان گهڙي مشڪل ٿو گهاريان

(۲) پوءِ ڇت تي ويو چڙهي ،مَنگهہَ کان مُنهن هٽي
ڏنائين منا مالپڙا ويا ٻٽي،
اُهي ڪائي چوي ٿي مان ڪمند لٽ کي ڇو ٽاريان

(۳) گهوٽ آيو گهر، اي پتي توسان خير
ساجهر آيا سٽايو تہ خبر
ڏنو مون نانگ پڇي آيس، سوين ماڻهو جنهن ماريا

(۴) ٿڻ هئس ڪيڏي ڇي مالپڙن جيڏي
ٻيگهہ هئس ڪيڏي ڇي ڪمند لٺ جيڏي
لڳي ويا طاق مائيءَ جا وڇن ويرو تو واه جا پاريا

सतगुरु अंइ मुञजो प्रेमु

थलु– आवाजु अचे पियो खूह मां आलापु पियो निकरे रूहमां, सतगुरु कर भलो

1– केरु आहीं ए काठियर तो खे खूह में कंहिं केरायो
आयो जवाबु त दीदु घटि बि॒यो आंधीअ मग़ज़ु फेरायो।
डो॒हु कोन्हे कंहिजो, मुञु नालो आ मुहिंजो।

2– भलो थियेई पुछण वारा, हीअ काठियुन भरी पहुचाइज
गुरु अरजन देव खे कृपा करे रसाइज
नत गुरू नाराजु थींदो अई विघिनु शेवा में पवंदो।

3– को नकु अथेई, गुरूअ तोसां आहे कई कहड़ी भलाई
वाह वाह गुरू जहिं तुहिंजी, धीउ, ज़ाल विकणाई
जड॒ो अखियुनि खां वरी कंयाईं, तबि करी साईं साईं

4– आहे साईं बेशक मुहिंजो, शकु ज़रा बि नाहे
जेकी करे भायां भलो, मूं कुल न बो॒ड़ियो आहे
मुहिंजी शेवा पवंदी सफल, कंदो सभकुछ पाणेही सवली।

5– रसी पहुती अवल काठियुन खे मुञ किरण खां बचायो
आयो मुञु मथे वीरू गुरूअ गले लगा॒यो
तुंहिंजे प्रेम जी कई मूं थिएं पास परीखा में तूं।

आवाजु अचे....

ستگروءَ مُڇ جو پريم

ٿل- آواز اچي پيو ڪوهه مان آلاپ پيو نڪري روح مان
ستگرو ڪر ڀلو

(۱) ڪير آهين اي ڪانير توکي ڪوهه ۾ ڪنهن ڪيرايو
آيو جواب ته ديد گهٽ پيو آنڌيءَ مغز ڦيرايو
ڏوهه ڪونه آهي ڪنهنجو مُڇ نالو آهي منهنجو
ستگرو ڪر ڀلو ......

(۲) ڀلو ٿيئي ڀڄڻ وارا هيءَ ڪانين ڀري ڀهچائج
گرو ارجن ديو کي ڪرپا ڪري رسائج
نه ته گرو ناراض ٿيندو وڃهن شيوا ۾ پوندو
ستگرو ڪر ڀلو ......

(۳) ڪو نڪُ اٿيئي گروءَ توسان آهي
کهڙي ڪئي ڀلائي
واهه واهه گرو جنهن تنهنجي ڏيءُ زال وڪٽائي
وري جڏوا ڪين ڪان ڪيائين ته به ڪرينس سائين سائين
ستگرو ڪر ڀلو ......

(۴) آهي سائين بيشڪ منهنجو شڪ ذرا به ناهي
جيڪي ڪري ڀانيا ڀلو مون ڪُل نه ڀوڙيو آهي
منهنجي شيوا ٿيندي سڦلي
ڪندو سڀ ڪجهه پاڻهين سولي
ستگرو ڪر ڀلو ......

(۵) رسي ڀهتي اول ڪانين کي مُڇ ڪِرڻ کان بچايو
آيو مُڇ مٿي ويرو گروءَ گلي لڳايو
تنهنجي پريم جي ڪئي مون
ٿئين پاس پريڪشا ۾ تون
ستگرو ڪر ڀلو ......

कथा ॿोड़े नाठीअ जी

थलु– महता मूंखे त हालु बुधाइ, ओ सिहत जी सुध का सुणाइ।
बाबा अजु न मरां या सुभाण, नाहे आश बचण जी का वाह।।

1– ॾाढी खुशीअ जी चइबी ॻाल्ह, भॻवान कया तो सां भाल,
चयो पोड़हे चवे छा थो चंडालु मुहिंजे मरण में आहे खुशहाल.।

2– भला करियो खाधे जी बि खबर, खाओ हलको या चशको चहिर,
छाहे खाधो ढोॿरु ठिकर जे की खां सो लॻे थो ज़हरु

3– इहो खाधो तव्हां लाइ रवा, भला करियो था कहिंजी दवा?
करियां कहंजी न मौत सवाइ, नाहे उन खां सवाइ निभाउ।

4– इहो डाक्टर तव्हां लाइ भलो, मतां छॾिजोस पकड़जोस पलो
हाणे पोड़ेहे जो बि घुटियुस गलो, चे साहु थो कढांइ सवलो।

5– खणी लठ हयाईंस मग़ज में, करे घोड़ा घोड़ा भॻो ॻोठड़े।
वठी टिकेट चढ़ियो रेल में, वीरू ॾीहुं ठारियाई अची घर में।

महता मूंखे....

ڪتا پوڙي نائيءَ جي

ٿل- مهتا مونکي تہ حال ٻڌاءِ ، او صحت جي سُڌ ڪا سڻاءِ
بابا اڄ نہ مرون يا سياڻ، ناهي آس بچڻ جي ڪا واهہ

(۱) ڏاڍي خوشيءَ چئبي ڳالهہ ڀڳوان ڪيا توسان ڀال
ڇيو پوڙهي ڇوي ڇا تو ڇنڊال، منهنجي مرڻ ۾ آ خوشحال

(۲) ڀلا ڪريو ڪاڏي جي بہ خبر ،ڪائو هلڪو يا ڇشڪو ڇهر
ڇاهي ڪاڏو نوبر نِڪر، جيڪي ڪان ٿو لڳي ٿو زَهر

(۳) اهو ڪاڏو توهان لاءِ روا ، ڀلا ڪريو ٿا ڪنهنجي دوا
ڪريان ڪنهنجي نہ موت سواءِ،ناهي اُنڪان سواءِ نباهہ

(۴) اهو ڊاڪٽر توهان لاءِ ڀلو، متان ڇڏجوس پڪڙ جو پلو
هاڻي پوڙهي بہ گهٽيس گلو ،ڇي ساهہ ٿو ڪيڏانءِ سولو

(۵) ڪٽي لٽ هيائينس مغز ۾، ڪري گهوڙا گهوڙا ڀڳو ڳوٺ ڏي
وٺي ٽڪيٽ چڙهيو ريل ۾، ويرو ڏينهن ٺاريائين اچي گهر ۾

ठोड़िहन जा ठिकर

थलु– ठिकर ठोड़िहन जा भला, मशहूर अथनि नामु नामु।
वठी वछाइत सभ वञन हीउ पुछाए गामु गामु।।

1– तयूं कुनियूं टिभियूं मंघियूं, हुका कोरियूं दखियूं,
अची ड॒िसो त आहिन रखियूं वठन ख़ास आम आम।

2– सवें सूखड़ियूं थियूं ठहनि, दांगियूं, दिलियूं खूब मिलन,
कूंडियूं पाटियूं तार जुड़न, जमन आहिन जाम जाम।

3– वाह वाह हिते जा दिला, कीन कढाईन गिला
थधे पाणीअ लाइ भला कहड़ी हणां हाम हाम।

4– मिटी वीरू वाह जी अथव, कारीगर कुंभार अथव
सुबह शाम वेठा अथव, कोन कन ब॒ियो कामु कामु।

ठिकर ठोढ़न....

ٺوڙهن جا ٺڪر

ٿل- ٺِڪر ٺوڙهن جا ڀلا مشهور اٿن نام نام
وٺي وڃائت سڀ وڃو هيءُ ڀڄائي گام گام

(١) تيون ڪُنيون ٺيپون منگهيون، حُقا ڪوريون دڪيون
اچي ڏسو تہ آهن رکيون، وٺن خاص عام عام

(٢) سوين سوڪڙيون ٿيون ٺهن، دانگيون دليون خوب ملن
ڪونڊيون پاٽيون تار جڙن، جمن آهن جام جام

(٣) واهه واهه هٿي جا ڏلا، ڪين ڪڍائن گلا
ٿڌي پاڻيءَ لاءِ ڀلا، ڪهڙي هٽان هام هام

(٤) مِٽي ويرو واهه جي اٿوَ، ڪاريگر ڪنيار اٿوَ
صبح شام وينا اٿوَ، ڪونہ ڪن ٻيو ڪام ڪام

कथा शंकर द्वारा पारवती अ जे परीक्षा जी

थलु– शंकर खे थी शकु पियो, हर रोज वञे थी सती किथे
डारे डियण जो रूगो बहानू, पंहिजो कीन वणेसि पति।

1– हिक डींहु शंकर चमारु थी, पार्वतीअ जी थो परख लहे
जोड़ा जुतियुन जा नवां रखी, अई टंग टंग ते थो चाढ़े विहे
ज़रीदारु हुओ जोड़ो तहिंजो मुल्हु थी पुछेसि सती रती– डारे....

2– **मुल्हु हिन** जो त घणोई आहे, तूं जुती पेरनि में पाइ खणी
रात हली रहु हिकडी मूं वटि, मन खे वई आहे गाल्ह वणी
कंध भगा को कहरु पवई शल, वाट तो हीअ कहड़ी वरती....

3– भोलानाथ आहे भतारु महिंजो, उनखे जे हीअ ख़बर पई
अन्सु वन्सु बरबाद कंदुइ, कीन सहंदे फूक सही
चवे थो देवी कीन बुधाइज, माफु कजांइ मुहिजी ग़लती

4– हलंदे दिल में चयांई अगु हीअं धारिये कड़हिं कुछ न चयो
पक थी भांयां भोलानाथ चरचो आहे मूंसा कयो
डोरापे लाइ वापस मोटी, नाहे चमारु नाहे जुती

5– सतीअ चयो शंकर खे घर मां थियस परीखियामें फुल पास
तुहिंजी वठबी कड़हिं परीक्षा तंहिं मे थींदे तूं ना पास
वीरु वठिज भली परीक्षा, मां बि त आहियां सती जती

ڪٿا شنڪر دوارا
پارتيءَ جي پريڪشا جي

قل- شنڪر کي ٿي شڪ پيو هر روز وڃي ٿي ڪِٿي سَتي
ڏاري ڏينڻ جو رُڳو بهانو ، پنهنجو ڪين وٺيس پتي

(۱) هڪ ڏينهن شنڪر چمار ٿي پاروتيءَ جي تو پرک لَهي
جوڙا جُتين جا نوان رکي ۽ ٽنگ ٽنگ تي تو چاڙهي وِهي
زري دار هو جوڙو تنهنجو مُلهہ ٿي پڇيس ستي وتي
شنڪر کي ٿي شڪ......

(۲) مُلهہ هنجو تہ گهڻو آهي تون جُتي پيرن ۾ پاءِ ڪٽي
رات هلي رهه هڪڙي مونوت، مونکي ويئي آهي ڳالهہ وٽي
ڪنڌ پيڳا ڪو قهرُ پويئي شل، وات تو هيءَ ڪهڙي ورتي
شنڪر کي ٿي شڪ......

(۳) پولا نات پتار آ منهنجو، اُنکي جي هيءَ خبر پئي
انش ونش برباد ڪنديءِ، ڪين سگهندين قوڪ سهي
چوي تو ديوي ڪين ٻڌائيج، معاف ڪجانءِ مُنهنجي غلطي
شنڪر کي ٿي شڪ......

(۴) هلندين دل ۾ چيائين اڳ ڏارئين ڪڏهن ڪجهہ نہ چيو
پڪ ٿي پايان پولا نات چرچو آهہ مونسان ڪيو
ڏوراپي لاءِ واپس موٽي ناهي چمار ناهي جُتي
شنڪر کي ٿي شڪ......

(۵) ستيءَ چيو شنڪر کي گهرُ، مان تيس پريڪشا ۾ قُل پاس
تنهنجي بہ وَنبي ڪڏهن پريڪشا، تنهن۾ ٿيندين تون ناپاس
ويرو ونج پلي پريڪشا مان بہ تہ آهيان سَتي جَتي

भगती अ जी महिमा

थलु– कमु आखर भगवंतु ईंदो बियो कोबि न
संग सहाई सोई थींदो बियो कोबि न

1– सिक सां जपियो सधिने, सैने, दिल सां धियायो शबरीअ धने
चयो नामे नज़र भरींदो. बियो कोबि न।

2– ज्ञानु अची वियो गनिका खें, विभीषणु वेठो लंका ते
वियो त्रिलोचन खे तारींदो– बियो कोबि न

3– पहलाज सारियो परम पिता, मीरा विसारियो कीन चितां
चयो कबीर कष्ट कटींदो बियो को बि न।

4– छालाइ तंहि खे असी भुलायूं, गुण गोबिंद जा अचो त गायूं
वीरू वसीलो मालिकु ई थींदो बियो को बि न

कमु आखर....

پيڪتيءَ جي معما

قل- ڪم آخر پگونت ايندو ڀيو ڪير نہ-
سنگ سهائي ٿيندو ڀيو ڪير نہ

(١) سِڪ سان جڀيو سڏني سئني دل سان ڏيايو شبريءَ ڏني
چيو نامي نظر پريندو- ڀيو ڪوبہ نہ ......

(٢) گيان اچي ويو گنڪا ڪي- وڀيشڻ ويٺو لنڪا تي
ويو ترلوچن ڪي تاريندو ڀيو ڪو بہ نہ-.....

(٣) پهلاج ساريو پر م پتا، ميران وساريو ڪين چنان
چيو ڪبير ڪشت ڪٽيندو - ڀيو ڪوبہ نہ......

(٤) چا لاءِ تنهنڪي اسين ڀلايون، گڻ گوبند جا اچو تہ ڳايون
ويرو وسيلو مالڪ ئي ٿيندو، ڀيو ڪوبہ نہ......

शंकर जी परीक्षा

थलु– पार्वतीअ भंगिण जी शिकिल बणाई आ,
घुंघरु पेर में पाए रिमझिम लगाई आ
दिल में चवे थी मुहिंजी भोले जी सफाई आ,
सफाई आ, घुंघरु पेरन में....

1– छबी गंद जी, कछ में डई झाडूअ साणु बुहारी
नख़रे नाज़ अइ नाच करण सां शिव जी खोलियांई ताड़ी
इंद्रपुरीअ खां जणु अपछरा आई आ अपछरा आईआ
घुघरु पेरन में....

2– हलु भली कैलाश ते जित थींदी तुहिंजी शेवा
सूरजु गंगा दास अंई दासियूं बिया माल खारायाई मेवा
हूर परी तो में कमी न काई आ कमी न काई आ–
घुघुरु पेरन में....

3– थिया फिलूणा पेरन में, पंधु मूखां साई कीअं थींदो
शिव चवे थो थीउ सुवार शेर ते, बैलु बि हुकुम मञीं दो
इछा आहे तुंहिजी, तो मुंहिजी दिल लुटाईआ,
मुहिंजी दिल लुटाई आ
घुघुरु पेरन में.....

4– शेर डिसण सां डपु थो थिए, बैल ते चढ़ंदुस लगंदो पापु
पहिंजे कुलहनि ते चाड़िह खणी, छडि अहमपणूं आपु
सदके वञां मां पियारी कई तो भलाई आ,
कई तो भलाई आ
घुघरु पेरन में....

5– सरिप सुरनि पिया तुहिंजे गले में, मुखे भउ थो थिए भारी
खियालु न कर तू तन में, मुहिंजी हीअ प्रजा अथई सारी
कुलहे ते चढ़ी थी चवे सांई, बाज़ी तो हाराईआ,
बाज़ी तो हाराई आ–
घुघुरु पेरन में....

6– शंकर चवे थो पार्वती तो रीत कहड़ी इख़तियारु कई
पार्वतीअ पोइ याद डिया रियुस, मूंखे कयव त कीन सही
वीरू वहिमु कढु तूं मन मां, मुंहिंजे मन में सफाई आ, मन में सफाई आ–
घुंघुरु पेरन में....

شنڪر جي پريڪشا

ٿل- پاروتيءَ ڀنگڻ جي شڪل بڻائي آه،
گهنگهرو پيرن ۾ پائي جهرمر لڳائي آه
دل ۾ چوي ٿي منهنجي ڀولي جي صفائي آ صفائي آ

(۱) ڇٻي گند جي ڪڇ ۾ ڏئي جهاڙوءَ ساڻ ٻهاري،
نخري ناز ناچ ڪرڻ سان شو جي ڪوليائين تاڙي
اِندرپُريءَ کان جڻ ڪا اپڇرا آئي آ- آپڇرا آئي آ

(۲) هل ڀلي ڪيلاش تي تون ، جت ٿينديِ تنهنجي شيوا
سورج گنگا داس ۽ داسيون، ٻيا مال ڪارائن ميوا
حوُر پري تنهنجي ڪمي نہ ڪائي آ- ڪمي نہ ڪائي آ

(۳) ٿيا ڦلوٽا پيرن ۾، پنڌ سائين مونکان ڪيئن ٿيندو
شِو چوي تو ٿيءَ سُوار شير تي ، ٻيل بہ حُڪم ميڃندو
اِچا آهي تُنهنجي تومُنهنجي دل لُٽائي آ، منهنجيدل لٽائي آ

(۴) شير ڏسڻ سان ڊپ تو ٿئي، ٻيل تي چڙهندس لڳندو پاپ
پنهنجي ڪُلهن تي کڻاءِ ڪٽي، چڏ اهمپٽو آپ
صدقي وجان مان پياري ڪئي تو ڀلائي آ- ڪئي تو ڀلائي آ

(۵) سرپ سُرن پيا گلي تنهنجي ۾ ، مونکي ڀوَ تو ٿئي ڀاري
خيال نہ ڪر تون تن ۾ مُنهنجي پرجا هيءَ اَٿيئي ساري
ڪُلهي تي چڙهي ٿي چوي سائين بازي تو هارائي آ-
بازي تو هارائي آ

(۶) شنڪر چوي ٿو پاروتي تو ريت کهڙي اختيار ڪئي
پاروتيءَ پوءِ ياد ڏياريس، مونکي ڪيَوَ تہ ڪين صحي
ويرو وِهه ڪڍ من سان، منهنجي من ۾ صفائي آ-
من ۾ صفائي آ

स्वामि टेऊं राम जी वडाई

थलु– स्वामि टेऊं राम तुहिंजी कहडी कयां वडाई,
बोलणु हुओ बाझारो, मुंह में सदा मिठाई

1– सखितियूं डिढियूं तो साजन, संहंदो विए सबुर सां
हासी करण वारन खे, हासुल न थी का पाई।

2– हो खौफनाक झंगल वारीअ ते वसइं थी वेई
अमरापुर दरबार उते वणाई–।

3– भगती बहाल पेई, टुकरो बि वियो अघामी
सागी आहे मौज हिते भी जंहिमें कान्हे कोताही।

4– गदीअ ते स्वामि सरवा नंद, मूर्ति अजबु आ
दर्शन करण सां आनंदु अचे इलाही।

5– प्रेम प्रकाश मंडलीअ जा संत, सभई सोभारा
वीरू वसीलो थींदा, मूंसां कंदा भलाई।

سوامي ٽيئونرام جي وڏائي

ٽل- سوامي ٽيئونرام ، تنهنجي ڪهڙي ڪيان وڏائي
ٻولڻ هو ٻاجهارو، مُنهن ۾ سدا مِٺائي

(۱) سختيون ڏٺيون تو ساڃن ، سهندو وئين صبر سان
هاسي ڪرڻ وارن کي، حاصل نہ ٿي ڪا پائي

(۲) هو خوفناڪ جهنگل، واري تي وَس سَئن ٿي ويئي
امراپور جي دربار اُتي بڻائي

(۳) ڀڳتي بحال پيئي ٽڪرو بہ ويو اگهامي
ساڳي آ موج هتي ڀي، جنهن ۾ ڪانهين ڪو تاهي

(۴) گاديءَ تي سوامي سرواننڊ، مورتي عجب آ
درشن ڪرڻ سان آنند اچي اِلاهي

(۵) پريم پرڪاش منڊل جا سنت سيئي سوڀارا
ويرو وسيلو ٿيندا مون سان ڪندا ڀلائي

गुरू नानक जे अर्पण

थलु– ओ गुरू बाबा नानक देव,
जलदी आउ देर न लाइ, दर्शन ड॒े।

1– लालू अ जहिड़ा कया लाल तो, केड॒ा कोड॒े सां कया भाल तो
दौलत जे मोदी खाने खे खूब कयो माला मालु तो,
दुनियां जा धणी कर महर खणी।

2– शेषनांग तुहिंजी शेवा कई, पाछे तुहिंजे सां तोते छाया पई
राइ ब॒लिहारु ड॒िसी राज़ी थियो चरण चुमी तंहि वंदना कई।

3– ऐबन खे न उघाड़ तूं मूंते कर पंहिजी माड़ तूं
सालन खां मुहिंजो सुवाल अथेई मूंखे धिके न कर धार तूं।

4– दरु झलियो तुहिंजे दास आ वीरु वेठो सो तुहिंजे पास आ
महर कजांइ, मुंह न मोडिजाइं, इहा अंदर में आस आ

ओ गुरु बाबा....

گرو نانڪ جي ارپڻ

ٿل- او گرو بابا نانڪ ديو، جلدي آءُ دير نہ لاءِ درشن ڏي

(۱) لالوءَ جهڙا لال ڪيا تو، ڪيڏا ڪوڏي سان پال ڪيا تو
دولت جي مودي خاني کي خوب ڪيو مالا مال تو،
دنيا جا ڏٺي - ڪر مهر ڪٽي

(۲) شيش نانگ تنهنجي شيوا ڪئي-
ڇاڇي پنهنجي سان توتي ڇايا پئي
راءِ ٻلهار ڏسي راضي ٿيو،
چرن چمي تنهن وندنا ڪئي

(۳) عيبن کي نہ اُگهاڙ تون،
مون تي ڪر پنهنجي ماڙ تون
سالن کان مُنهنجو سوال اٿيئي،
مون کين ڏِکي ڪر ڏار تون

(۴) در جهليو تنهنجو داس آ،
ويرو وينو سو تنهنجي پاس آ
مهر ڪجانءِ مُنهن نہ موڙ جانءِ،
اِها اندر ۾ آس آ

गुरू नानक महिमा

थलु– सत्गुरू नानक शाह, बाबल शाहन जो तूं शाह
सुवालीअ खे साओ करीं थो हीणन जो हमराहु।

1– कलजुग़ में ब़ियो कोन थियो, साईं तो जहिड़ो अवतार,
रिधिसिधि कानी करामात, ड॒खारी त अपार।

2– मतलब जा आहिन भाउर भाइटिया, मामा चाचा कुल
रे मतलब मूं ड॒िठो तुहिंजो दुवारो खुलियलु।

3– बुंभा पूरियल पटे छड॒िया तो, पहिंजीअ महिर सां
बुडल ब॒ेड़ा छड॒िया उकारे तो दरवेश दया सां।

4– संगत सारीअ जो तूं सांई नंगु नंगी निबाहिज
वीरूअ वेचारे खे बि गडु गोद में खणी लिकाइज।

گرو نانڪ معما

ٿل- ستگرو نانڪ شاھ، بابل شاھن جو تون شاھ
سُوالي ۽ کي سائو ڪرين ٿو، هيڻن جو همراھ

(۱) ڪلجگ ۾ ٻيو ڪون ٿيو، سائين تو جهڙو اَوتار
رڌي سڌي ڪافي ڪرامت، ڏيکاري تو اَپار

(۲) مطلب جا آهن يائر يائتيا ماما چاچا ڪُل
ري مطلب مون ڏٺو تنهنجو دروازو ڪليل

(۳) ٻنيا پوريل پَٽي چڙيا تو- پنهنجي مھر ميا سان
ٻڏل ٻيڙا چڙيا اُڪاري، تو درويشن ديا سان

(۴) سنگت ساري ۽ تون سائين ننگ ننگي نباھج
ويروۂ ويچاري کي ٻہ گڏ گود ۾ ڪٽي لڪائج

पैसे जी पौणाई (कमी)

थलु– अगि॒यूं पैसो कोन्हे हाण, कहिड़ो समूं आहे आयो

1– वई रौनक माणिहुन जी मटजी, पिया पीउ पुट पाण में गं॒ढिजी
फिटा भाउर पाण में फट जी, करे केस विया पैसे में खुटजी
विया वकीलन जा घर भरजी, वेठा विञाए जा॒ण ही।

2– बि॒या खर्च वधी विया इलाही, कींअ फैशन विधी आ फाही
आहे कपड़े जो अघु शाही, वरी चूडियुन बि खल लाही
कीन मिली खपत खे साही, वेई खर्चन में पटिजी पाड़ई।

3– नंगढंग जी वडी॒ आफत, आहे मिसकीनन लाइ मुसीबत
ख़णी कर्ज़ कनि था पूरत, शाहूकार छडीं॒न जे शिदत
कनि हेठियन खे बि हिदायत, डि॒सो वक्त वीरु ही पाण ही।

پئسي جي پوٽائي (ڪمي)

ٽل- اڳيون پئسو ڪونهي هاڻ، ڪهڙو سمون آهي آيو

(۱) ويئي رونق ماڻهن جي منجي، پيا پيٽ پٽ پاڻ ۾ ڳنڍجي
ٿنا پائر پاڻ ٿنجي، ڪري ڪيس ويا پئسي ۾ ڳُنجي
ويا وڪيلن جا گهر پرجي، وينا وڃائي جاڻ هي

(۲) پيا خرچ وڏي ويا اِلاهي، ڪيئن فئشن وڏي آهي ڦاهي
آهي ڪپڙي اگهه شاهي، وري چوڙين به ڪل لاهي
ڪين مِلي ڪپت ڪي ساهي، ويئي خرچن ۾ پنجي پاڙ هئي

(۳) ننگ ڍنگ جي وڏي آفت، آهي مِسڪينن لاءِ مُصيبت
ڪٽي قرض ڪَنٽا پورت، شاهوڪار چڙين جي شِدَت
ڪَن هيڻين ڪي به هِدايت، ڏسو وقت ويرو هي پاڻهي

गोबिन्द जो दर्शनु

थलु– तुहिंजे नंढिड़े गोविंद जे आयो दरशन लाइ दरवेश बीखणशाह
कृपाल वञीं चयो माता खे गेडूअ जो जंहिजो वेसु बीखण शाह

1– औरंगज़ेब आहे खोट जी खाणी नानकी चवे थी मूं समझयो
पर चवींस त सीउ थो साड़े बीख वठी सांई वञु हलियो
ब॒ाहर बालकु ना कढो मतां सीअ जी लहर अची न वञेसिं बीखणशाह

2– चयों फ़कीर त भुलियल आहियो अथव दुनियां जो शाहन शाहु
करि न बहानू, मुंहु डे॒खारियो, सीअजी साईंअ खे नाहे परवाह
चङो हिकदम आणियां थो साई ब॒ालकु कराए खथो अई खेसु बीखणशाह

3– खिन में अची चयांई बेअदबी सांई माफ़ कजो
पीउ जो चरणा अम्रत पिए, पोई गोविंद खे भल डि॒सजो
तेग बहादुर घर कोन्हे, हाणे दरु थो डि॒यां छडि॒ बहसु बीखण शाहु

4– संत बुधी खणी सांत कई अंई अखियू बंद कयांई उते
सुबह जो दरु खोले संतु डि॒ठाई बीठलु उते हुओ अवल जिते
कृपाल चे वाह मंज़ल तुहिंजी, कूडोन तुहिंजो लिबेस बीखणशाह

5– ग॒ाल्ह कयांई माता सां, गुरू गोविंद सिंह पोइ ब॒ोल्यो आ
जल्दी वठी अचो संत खे, हित मग़ज़ तव्हां जे में रोलो आ
खिज़िमत करयोस चओस त साईं, असांजी भुल तू बक्श बीखण शाहु

6– गोद में गोविदु खे खणी बीखणु वीरु बेहद थियो परसनु
गोविंद चयो साईं भाग॒नि सां तुंहिंजो थियो आहे दर्शनु
कदुर, कहड़ो आ दुनियां खे तुहंजो बीख सचो आहे वेस,बीखणशाह

گوبند جو درشن

قل- تنهنجي ننڍڙي گوبند جي آيو درشن لاءِ
درويش بيکڪ شاهه
ڪرپال وهي ڇيو ماتا کي آهي گيڙوءِ جو جنهنجو ويس،
بيکڪ شاهه

(۱) اورنگزيب آهي ڪوٽ جي ڪالي،
نانڪي ڇوي لي مون سمجهيو
پر چوينس نہ سيءُ تو ساڙي،
بيک ولي سائين وڃ هليو
ٻاهر ٻالڪ نا ڪڍيو ستان سيءُ جي
لهر اچي نہ وڃيس - بيکڪ شاهه

(۲) ڇيو فقير نہ ٻليل آهيو، آلو دنيا جو شاهن شاهه
ڪَر نہ ڀحانو منهن ڏيکاريو
سيءُ جي سائينءَ کي ناهي پرواهه
چگو مقدم آليان تو سائين ٻالڪ
ڪرائي ڪٿو ۽ ڪيس - بيکڪ شاهه

(۳) ڪِن ۾ اچي ڇيائين بي ادبي
سائين معاف ڪجو
پيءُ جو چرڻا اَمرت پيئي
پوءِ گوبند کي پل ڏسجو
تيغ بهادر گهر ۾ ڪونهي
هالي در تو ڏيان ڇڏ بحث- بيکڪ شاهه

(۴) سنت ٻڌي ڪٽي شانت ڪئي
۽ اکيون بند ڪيائين اُتي
صُبح جو در ڪولي سنت ڏنائين
بيلل اُتي هو اول جتي
ڪرپال ڇي واهه منزل تنهنجي
ڪوڙو ناهي تنهنجو لباسُ- بيکڪ شاهه

(۵) ڳالهہ ڪيائين ماتا سان گرو گوبند سنگهہ پوءِ ٻوليو آ
جلدي ولي اچو سنت کي
هت مغز توهان جي ۾ رولو آ
خدمت ڪريوس ڇئوس تہ سائين
اسانجي بہ پل تون بخش - بيکڪ شاهه

(٦) گود ۾ گوبند کي کٽي بيکڪ
ويرو بيحد ٿيو پرشن
گوبند ڇيو سائين ٻاگهن سان
تنهنجو ٿيو آهي درشن
قدر ڪهڙو آ دنيا کي تنهنجو
بيک سچو آهي ويس -بيکڪ شاهه

संत जी परीक्षा

थलु– सचो संतु हुओ हिकु मंहतु हुओ बुधो भाई,
कंदो सेठ वटि कथा सदाई।

1– जड॒हि सेठि वटि मित्र कोई आयो तेंहि खे संत जो गुणु हुओ बुधायो
ड॒ाढ़ो संतोष अथसि न जोशु अथसि,
मुंह मिठाई मंझिस, गुरूर जी ज़री बि न काई।

2– पंज सौ जी पोइ शर्त रखियाईं, मयाद महिने जी पोइ घुरियाईं
बणी बोरची रंहि॒यो ठाहे रोटी पियो त पराई, छुटी पंडित जी घर वारी माई।

3– कद॒हिं रोटी पियो अणभी पचाए, कड॒हिं हथ सां पियो भाजी॒ विञाए
तामु खारो करे, मिरचंन वारो करे या फिकाई,
मतलब घटि वधिई हलंदी आई।

4– उणटीह ड॒ीहं लंघे विया, इते बोरचीअ जा बा॒रहा॒ई वजी॒ विया
चवे थो हीला कयम अइं वसीला कयमि के इलाही करे पंडितु न थो वात वाई।

5– टींहें ड॒ींहु सभा हुई भरियल, जहं में पंडित जी ज़ाल बि हुई वेठल
उते गोड॒ा सटे, उन जा थण पियो पटे थी तवाई,
बेइज़तीअ जो खियालु न कयाई।

6– चयो पंडित तूं बुधु पंडिताणी, मुहिंजो सबु॒रु तोसां थींदो साणी
इहो पुट जो धरमु, बि॒यो कोन मरमु हिक पाई, बचो पहिंजो न थीउ दुखदाई।

7– पोइ संत खे ड॒ाढो सतायाईं, निवड़ी पेरन ते माफ़ी घुरयाई
बेवकूफी कयमि जो शर्तु रखियुम पातम छाही,
अव्हां संतन वट आहे निहठाही।

8– चयो पंउित तुहिंजो ड॒ोहु नाहे, मुहिंजो अपमानु कयो सेठ आहे
पंज सौ असुलु न ड॒े पाण ही तोखे ड॒िए थो मथाई,
जहिं मुंहिंजी थे चिड़ आज़माई।

9– सेठ पंज सौ ड॒िना पोइ, मित्र खे चयो पंडित मोकल ड॒े असांखे
सेठ रोई चयो मूखा माफी कयो सभ मदाई
वीरू वञ॒ण जी वारियो न वाई

سنتجي پريکشا

ٿل- سچو سنت هو هڪ مهنت هو ٻڍو ٻائي
کندو سيٺ وٽ کٿا هوُ سدائين

(۱) جڏهن سيٺ جو ڪوئي متر آيو-
تنهنکي سنت جو گڻ هو ٻڌايو
ڏاڍو سنتوش اٿس ۽ نہ جوش اٿس
مُنهن مٺائي منجهس
غرور جي ذري ناهي ڪائي

(۲) پنجين سوَ جي پوءِ شرط رکيائين
مياد مهني جي پوءِ گهرائين
بٽي بورچي رهيو ناهي روٽي پيو تہ پرائي
چُلي پنڊت جي گهر واري ٺائي

(۳) ڪڏهن روٽي الٻي پچائي
ڪڏهن هٿ سان پيو ٻاجي وڃائي
طعام کاروکري ،مرچن وارو ڪري يا ڦکائي
مطلب گهٽ وڌ پئي هلندي آئي

(۴) اُٿليهہ ڏينهن لنگهي ويا-
اِتي بورچيءَ جا ٻارهن ئي وڃي ويا
چوي ٿو حيلا ڪيم، ۽ وسيلا ڪيم ڪي اِلاهي
ڪري بند نٿو وات وائي

(۵) ٽيهين ڏينهن سيا هئي پريل-
جنهن ۾ پنڊت جي زال بہ هئي ويٺل
اُتي گوڏاسلي انجا ٿڻ پيو پٽي تي توائي
بي عزتيءَ جو خيال نہ ڪياسين

(٦) چيو پنڊت تون ٻڌ پنڊتاڻي
مُنهنجو صبر ٿيندو توسان سُاڻي
اهو پٽ جو ڌرم پيو ڪونہ مرم هڪ پائي
ٻچو پنهنجو نہ ٿيءَ دکدائي

(۷) پوءِ سنت کي ڏاڍو ستايائين
نِوڙي پيرن تي معافي گهرائين
بيوقوفي ڪيم، جو شرط رکيم پاتم ڇائي
اوهان سنتن وٽ آهي نهٺائي

(۸) چيو پنڊت تنهنجو ڌرم ناهي
مُنهنجو ايمان ڪيو سيٺ آهي
پنج سوَ اصل نہ ڏئي، پاڻ هي توکي ڏئي ٿو مٺائين
جنهن مُنهنجي ٿي چڙ آزمائي

(۹) سيٺ پنج سوَ ڏنا پوءِ متر کي،
چيو پنڊت موڪل ڏي اسان کي
سيٺ روئي چيو- مونکي معافي ڪيو
سڀ مدائي ويرو وچڻ جي واريو نہ وائي

रखे राम त मारे केरु

थलु– भला वेचारो हरणु बि कींअ करे, वेचारो हरणु बि कींअ करे
वेरी वरी विया जेहं खे, वेझा कीन परें

1– उतर तरिफ खां मारीअ कयो आहे बंद, पंजोड सां
ढिंगरन सां लोढ़ो ड॒िनाई तरफ़ ओभर खां,
कुतो शिकारी बिहारियाई ड॒खण ड॒िस खां।

2– ओलह पासे पाण तैयार करे बीठो तीरु कमानु वाहूं वेयूं बंद थी हरणु बि थियो हैरान,
चवे हामी हरी थिजां नत पूरा थींदम प्रान।

3– अजग़ैबी हिक नाग अची पोइ मारीअ जो आहे मौतु कयो
नांगु किरियो मारीअ मंथा, सो ब सागि॒यो गसु हल्यो
तीरु पिणु छुटी लग॒ो कुते खे सो पिणु सुम्ही पियो।

4– अचानक तूफान लग॒ो, पंजूड़ो बि वियो उड॒ामी
वीरू वरी बरसात पेई त आग बि वई उझामी
मारे केरु जिनजो साथी आहे अंतरयामी।

رکي رام ته ماري کير

ٽل- پلا ويچارو هرڻ به ڪيئن ڪري،
ويچارو هرڻ به ڪيئن ڪري
ويري وري ويا چارئي جنهنکي، ويجها ڪين پري

(١) اُتر طرف کان ماريءَ بند ڪيو آهي پنجوڙ سان
ڏنگرن سان لوڙهو ڏنائين طرف اُپرندي کان
ڪتو شڪاري ڀارياٺين ڏکڻ ڏس ڏانهن

(٢) اولهه پاسي پاڻ تياري بيٺو تير ڪمان
واهون ويون بند ٿي ، هرڻ به ٿيو حيران
چوي حامي هري ٿجان نه ته پورا ٿيندم پراڻ

(٣) اَز غبئي هِڪ نانگ اچي پوءِ ماريءَ جو آهي موت ڪيو
نانگ ڪِريو ماريءَ مٿان سو به ساڳيو گس هليو
تير پڻ ڇٽي لڳو ڪُتي کي سو پڻ سُمهي پيو

(٤) اچانڪ طوفان لڳو پنجوڙو به ويو اُڏامي
ويرو وري برسات پئي ته آ گ به وئي اُجهامي
ماري ڪير جنجو ساٿي آ انترِيامي

स्वामि टेऊं राम महिमा

थलु– सिंघुजा हुआ संत स्वामी टेऊंराम
जनम करे सफल हलिया साई सुर्गधाम

1– तैलके हाला में खंडू संदनि हुओ जनमु, ,
जगतु आहे मिथ्या ईहो वेही वियुनि वहिमु
हली हुत हिसाबु डिबो इहो हुयुन ग़मु
पोइ जपियाऊं जापायाऊं साक्षी सतनाम, ।

2– वेरागीअ विरतीअ में रही भगती कयाऊं
कीर्तन में प्रेम, अंई बियू सवें सिखियाऊं
अकीचार भजन ठाहे मुख सां चयाऊं,
मुह में मुश्क सां थे चवायाऊं हरेराम ।

3– नज़दीक टंडे आदम में पोइ रहिया अची,
वारीअ जो दड़ो हुओ जिते रंगु वियो रची
खोफनाक पसूं बघड़ गिदड़ विया भजी,
खूह वाटर बनियूं वही विया जाम,

4– बारहीं चेट जे थी वियो मुकररु मेलो,
हर साल जिते थिए थो सतसंगु रसीलो
समागम साधन जो डाढो सुरीलो,
चारई डींह भंडारो हले, खाए ख़लक आम ।

5– स्वामि सर्वानंद हाणे गादीअते आहे
कमी कान्हे सागी मौज मचाए
गुरमुखु दासु वरी दिलियगु जा ग़म ई मिटाए,
प्रेम प्रकाश मंडलीअ में गीत वीरु गाए ।

سوامي ٽيئونرام جي مهما بابت

ٽل- سنڌ جا هئا سنت سُوامي ٽيئونرام
جنم ڪري سڦل هليا سائين سُرڳڌام

(۱) تعلقي هالا ۾ ڪنڊ وسندن هو جنم
جڳت آهي مِٽيا اِهو ويهي وين وَهم
هلي هٽ حصاب ڏبو، اهو هئن غم
ٻوءِ جپيو جپايو ساڪي ستنام

(۲) ويراڳي ورتيءَ ۾ رهي ٻڳتي ڪيائون
ڪيرتن ۾ پريم ۾ ٻيون سوين سکيائون
اڪيچار پڇن ناهي، مک سان چيائون
منهن ۾ مرڪ سان ٽي چوايائون هريرام

(۳) نزديڪ ٽنڊي آدم ۾ رهيا اچي
واريءَ جو دڙو هو جتي رنگ ويو رچي
خوفناڪ پسون بگهڙ گدڙ ويا ٻچي
کوهه واٽر ٻنيون وهي ويا جام

(۴) ٻارهين چيٽ جي ٽي ويو مقرر ميلو
هر سال جت ٿئي ٿو ستسنگ رسيلو
سماگم سنتن جو ڏاڍو سريلو
چارئي ڏينهن ٻندارو هلي کاڻي خلق عام

(۵) سوامي سرواننڊ هاڻي گديءَ تي آهي
ڪمي ڪانهي ساڻي آهي موج مچائي
گرمک داس وري دلين جا غم ئي مٽائي
پريم پرڪاش منڊليءَ ۾ گيت ويرو ڳائي

सांभर खां मोकलाइण बाबत

थलु– असांजी हाणे सांभर जे सिंधियुन खां आहे मोकलाणी
जैपुर थी आहे बदली हाण उते वञीं खाऊं अनु पाणी

1– चई विया आहिन सालिक, मतो मेलो छड॒णु घुरजे
हयाती आहे पिया मिलंदासीं, मौकन ते थींदी गड॒जाणी।

2– कोई ड॒ुखु सूर न मूंखे खुशीअ सां थो वञां जैपुर,
कजो आसीस सब संगी, ब॒चनि सां थियां वञीं साणी।

3– भुलियलु बंदो ख़ता जो घरु गुनाहन सां भरियलु आहे
कजो माफु भुल मुहिंजी, आ निवेदन सभनी खे निमाणी।

4– तेरहं वरिह रहियासीं हिते, अण डि॒ठल बि थी वियां पंहिजा
अव्हां खां अलग़ रहबो, तंहिकरे दिल़ थी आहे वेग॒ाणी।

5– वेसारे कीन वीरुअ खे अंदर पहिजें मां छडि॒जो
पत्रिका जे आई अव्हां जी जे कंदासी पिया दर्शनु पाणी।

असां जी हाणे....

سانيرَ ڪان موڪلائڻ بابت

ٿلهه- اسانجي هاڻ سانيرَ جي سنڌين ڪان آهي موڪلاڻي
جئپور ۾ آهي بدلي- هاڻي اُتي وڃي ڪائون آن پاڻي

(۱) ڇئي ويا سَهِ آهن سالڪ مَتو ميلو ڇڏڻ گهرجي
حياتي آهه پيا ملنداسين- موقعن تي ٿيندي گڏجاڻي

(۲) ڪوئي ڏک سَوَر نہ مونکي خوشيءَ سان ٿو وڃان جئپور
ڪجهو آسيس سڀ سنگي- ٻچن سان ٿيان وڃي ساڻي

(۳) ڀُليل بندو خطا جو گهر گناهن سان ڀريل آهي
ڪجهو معاف ڀُل مُنهنجي، آ. نِويدن سيني کي نماڻي

(۴) تيرهن ورهيہ رهياسين هتي- اَڄ ڏئل بہ ڀي ويا پنهنجا
اوهان ڪان الڳ رهبو- تنهنڪري دل ٿي آهي ويڳاڻي

(۵) وساري ڪين ويروءَ کي اَندر پنهنجي مان ڇڏجو
پترڪا جي آئي اوهانجي، ڪنداسين پيا درشن پاڻي

कंवर राम

थलु– मिलियो आ डाजु डुखन जो दिलड़ी डठी,
आई तोखे कंवर राम तरफ़ां चिट्ठी

1– असूअजी अरणहीं, रात अंधारी– संबत छहानवे देह पधारी
रात जी गाडी जे का उतर वारी, शहादत तो तंहिमें सिरते सठी

2– हहिड़ो हीरो सिंधु में बियो कोन सुझे, न को माणिकु मोती बियो बुधिजे
कुलु भगतन जो सरदार सजे, सो वैंकुठ में वियो जाइ वठी

3– तूं मूरत हुएं का मोहन जी, रहणी कहणी संतन जी
वरी निहठो निमाणूं लोढ़ न धन जी, अगुजी माया करे विएं कठी

4– तुहिंजो असरु इलाही आवाजन में, पथरु दिल पैमालु थिए खिन में
प्रेम में गदगद मुरकी चंपनि में आयो आनंद, तंहखे जंहि भगत डिठी।

5– घर तो भगत पाई न रखी, थियो समूरो आलम तो मां डाढो सुखी
कंदो याद रोई तोखे पशूं ऐं पखी, तुहिंजी धरम में पेई हुई दिलड़ी कुठी।

6– आख़िर सभ खे आ करणूं लाडाणूं कंहिजो हिते कीन आहे ठिकांणू
पर सूर, तुहिंजे अंदरु पियो आहे खाणूं वीरू वेई चढ़ी बाहि बठी।

मिलियो आ....

سنت ڪنور رام

ٿل- مليو آ ڏاج ڏکن جو دلڙي ڏني
آئي توکي ڪنور رام طرفون چٺي

(۱) اسوءِ جي رات انڌاري ۱۸
سنبت ڇهانوي ڏيهه پڌاري
رات جي گاڏي جيڪا اُتر واري
شهادت تو تنهنجي سر تي سلي

(۲) هڙو هيرو سنڌ ۾ هيو ڪونه سجهي
نڪو مالڪ مٺيو هيو هڏ جي
ڪُل ڀڳتن جو سردار سڄي
سو وڃنڪٽ ۾ ويو جاءِ وني

(۳) تون مورت هئين ڪا موهن جي
رهٽي ڪهٽي سنتن جي
وري نهلو نمالو لوڙ نه ڏن جي
اگ جي مايا ڪرين وئين ڪلي

(۴) تنهنجي اٿر الاهي آواز ۾
پٿر دل پئمال ٿئي ڪن ۾
پريم ۾ گد گد مرڪين ڇپن ۾
آيو آنند تنهنکي جنهن ڀڳت ڏٺي

(۵) گهر تو ڀڳت جي پائي نه رکي
ٿيو سمورو عالم تو مان ڏاڍو سُکي
ڪندا ياد روئي توکي پسون ء ڀکي
تنهنجي ڌرم پئي هئي دلڙي کُلي

(٦) آخر سڀ کي آ ڪرڻو لاڏالو
ڪنهنجو هتي ڪين آ نڪالو
پر سور تنهنجي اندر پيو آ ڪالو
ويرو وٺي ڇڙهي باهه ٻلي.

सिंधु जे याद में

थलु– हिन्दु में रहण वारा सिंधी, डीहं संभरंदा
जेसीं आ हयाती डुख न विसरंदा

1– हिन्दू आया हेड्डांहु, मुसलमान विया हुते
कुटुम्बु वठी वेठा असां जूं जायूं जिते
वापार खेतीअ में वञंनि डीहूं डीह वसुरंदा

2– असां मां थोरन खे मिलियूं आहिन मुफ्त में माड़ियूं
घणां कटीन कैम्पुन में डुख जूं डिहाड़ियूं
रोज़गार बिना गुणितियुन में वञंनि निझुरंदा।

3– तड्डहिं त पवे थो याद पल पल पहिंजो देसु
होड्डाहुं हुनन कोन समुझियो सिंधु खे परदेसु
हलिबोत बहतर न त हिन्दू हित वींदा भुरंदा।

4– भगवंत सिंधयुन खे डेई छडिया सिंग़ सुजाणी
मिलकियत रोज़गार विया, इहा बणियल हुई भाणी
वतन बिना वीरू कहड़े ग़ार में गरंदा।

हिन्दु मे....

سنڌ جي ياد ۾

ٿل- هند ۾ رهڻ وارا سنڌي ڏينهن سنڀرندا
جيسين آ حياتي تيسين ڏک نه وسرندا

(۱) هندو آيا هيڏانهن، مسلمان ويا هتي
ڪٽنب وئي ويڙا اسان جون جايون جتي
واپار ڪيتيءَ ۾ ڏينهون ڏينهن وڃن وَسُرندا

(۲) اسان مان ڦورن ڪي مليون آهن مفت ۾ ماڙيون
گهڻا ڪلين ڪئمپن ۾ ڏک جون ڏهاڙيون
روزگار بنا ڳٽتين ۾ وڃن نِجهرندا

(۳) ٿڏنهن ته پوي ياد ٿو پل پل پنهنجو ديش
هوڏانهن هنن ڪونه سمجهيو سنڌ کي پرديس
هلبو ته بيهتر نه ته هندو ويندا هِتِ پُرندا

(۴) پڳوت سنڌين کي ڏئي ڇڏيا سڳ به سچائي
ملڪيت روزگار ويا اها بٽيل هئي پائي
وطن بنا ويرو کهڙي ڳار ۾ ڳرندا

हिन्दु पाक जे हिकु थियण बाबत

थलु– अफसोस आ सिंधियुन जो सिंधु खे आया छडे
परदेस में अची डिठाऊं, डोलाणा अची लडे।

1– एकता जो अंगु हुओ असां में न असुल खां
ग़रीब अइ शाहूकार, वेठा हुजन हुआ पहिंजे तडे

2– डह डह भेरा थी पवे याद देस जी
अञां उते वञण लाइ वांगी कोन थो सडे

3– कहिड़ा हुआसीं शानदार कीअं कुदरत मुहताजु कयो
देश छडायो हिंदुन खे फूट अई फडे

4– वीरू करमन जो नतीजो आख़र अची ज़ाहिरु थियो
मिलंदी सोभ नेताउन खे, छडीदां पाक हिन्दु गडे

هند پاڪ جي مڪ ٿيڻ بابت

ٿل- افسوس آهي سنڌين جو سنڌ کي آيا ڇڏي
پرديس ۾ اچي ڏنائون ڏولاوا اچي لڏي

(۱) ايڪتا جو انگ هو، اسان ۾ نہ اصل ڪان
غريب ۽ شاهوڪار وينا هجن ها پنهنجي تڏي

(۲) ڏھ ڏھ ڦيرا ٿي پوي ياد ديس جي
اجان اُتي وڃڻ لاءِ وانگي ڪونہ ٿو سڏي

(۳) کهڙا هئا سون شاندار ڪيئن قدرت محتاج ڪيو
ديس ڇڏايو هندن کي قوت ۽ ڦڏي

(۴) ويرو ڪرمن جو نتيجو آخر اچي ظاهر ٿيو
ملندي سوپ نيتائن کي ڇڏيندا پاڪ هند گڏي

1947 में पाकिस्तान ठहिणु अइं सिंधियुन जी लडपलाण

(1)

नवाब शाह जे हादसे, हर जाइ विधो थरथलो
खसीस ज़ुट बि खराब थिया जिन खे लगो कीन खलो
हिन्दुनि चयो हाण हितां करयूं भज़ुण जो बिलो
वक्तु वञण जो वीरु ही भलो
नत पोइ पछिताइबो पाकिस्तान में

(2)

पंजाबी पनाहगीरन आंदो दिलियुन ते धधको
सुबह शाम छुरन जो सुजे पियो सटको
पोइ हिन्दुन जे दिलियुन खे खाई वियो खुटको
हाणे बचाए पटको, वीरू हलूं हिन्दुस्तान में

(3)

साथु न मिलियो असांखे, बतालु थियु वायूं
अझो मिलियो कोन को किथे बचा लिकायूं
रोज़गार जो था गर ध्यानु लगायूं
दुकानु मिले लूंगीअ सां, असी हजार किथां आणियूं
पिडी़अ मंझा कीन बचे, बुतु उस में सुकायूं
खेती मिले कान जो खणी हरु हलायूं
वेठा वक्तु विजांयू वीरु चवे इन विरिह में

(4)

वाहूं वेयूं बंद थी त हिकड़ो आहे गसु
जे एकता आहे असांमें पको प्रेम रसु
हक मिलंदा हिसाब सां, हर को डींदो जसु
जेकी छड़े आयासी उते, तंहिंजी लिखण वारी न मसु
वीरू कंदासी वसु कांग्रेस जे कुरबानीअ ते

١٩٤٧ ۾ پاڪستان ٺهڻ ۽
سنڌين جي لڏ پلاڻ

(١)

نواب شاهه جي حادثي، هرجاءِ وڏو ڏرڏلو
خصيص ڇٽ به خراب ٿيا، جنکي لڳو ڪين ڪلو
هندن ڇيو هاڻي هتان ڪريون پڇڻ جو بلو
ويرو وقت وڃڻ جو هي ۽ پلو
نه ته پوءِ پڇتائبو پاڪستان ۾

(٢)

پنجابي پناهگيرن آندو دلين ۾ ڏڏڪو
صُبح شام ڇرن جو سُڄي پيو سڙڪو
پوءِ هندن جي دلين کي ڪائي ويو ڪڙڪو
هاڻي بچائي پڙڪو ويرو هلون هندستان ۾

(٣)

سات نه مليو اسان کي بتال ٿيون وايون
اجهو مليو ڪون ڪو ڪٿي بچا لڪايون
روزگار جو ٿا گر ڏيان لڳايون
دڪان ملي لنگيءَ سان هزار ڪٿان آڻيون
پڙيءَ منجهان ڪين بچي ڏٽ اُس ۾ سڪايون
ڪيتي ملي ڪانه ڪا جو ڪٿي هر هلايون
وينا وقت وڃايون ويرو ڇوي ان ورهه ۾

(٤)

واهون ويون بند ٿي ته هڪڙو آهي گس
جي ايڪتا آهي اسان ۾ پڪو پريم رس
حق ملندا حصاب سان هر ڪو ڏيندو جس
جيڪي ڇڏي آياسين اتي تنهنجي لڪڻ واري نه مس
ويرو ڪنداسين وس ڪانگريس جي قربانيءَ تي

(5)

हिन्दु लाइ आज़ादी, पर सिंधियुन लाइ सूर
मुल्कु छडे मोगा थिया, पिया पचाईन पूर
छा बंगुलो छा बैरक, अचे न आनंदु मूर
छा संगमरमर छा वारी, आहे आलो नूर
दिल चाक कई चूर ड़िसी कम किस्मत जा

(6)

ड़िसी कम किस्मत जा थी बे आरामी
जेके गदियुन जा धणी हुआ, से कनि गुलामी
जे ज़मींदार जमीनुन जा, तिन जो अंदरु वियो खामीं
विचोला वीरु अ जहिड़ा विया सभि विसामी
हरी थींदो हामी, सतायलन सां सेघ में

(7)

साथु न मिलियो सिंधियुन खे, चले न चारो
पैसा विया पूरा थी, पियो गहनि में गारो
उन्हीअ मां मारवाड़ियुन जो वरी वियो वारो
चवे वीरू वेचारो, त वाहू वेयूं बंद थी

(8)

सिंधु छडण जो शुरूअ में कजे हा को ख़्यालु
मिलिकियत वई मुरदार थी, मड़ियूं मिड़े ई माल
एहड़ो त ओचतो असां मथां, कड़की आयो कालु
पनाहगीरन खे पंहिरियूं जोशु हुओ जमालु
सरकार चयो भजी वञो नत बचंदो न बचो बालु
झलपल थी केतरी, एहड़ा कई मिसाल
छा शेर हुआर्सी सिंधुमें कहड़ो हुओ कमालु
जे चुस्त हुआ, सुस्त थिया, कयो बीमारियुन बेहाल
पक पाकिस्तानी आणीन हा असां जो जवालु
पर ड़ुखिया सुखिया गुज़ारियूं हा के ब चार साल
हाणे हिन्दुस्तान में वरी ड़ेखारि जे कमालु
इहो साईंअ खे सवालु वीरु अवलीअमां संवली कंदो

(۵)

هند لاءِ آزادي پر سنڌيت لاءِ سور
ملڪ ڇڏي موٽيا ٿيا پيا پڇائين پور
ڇا بنگلو ڇا بئرڪ اڇي نہ آنند مور
ڇا سنگمرمر ڇا واري آهي آلو نور
ڇا وطن ڇا وڇوڙو آهيون ڏينهان ڏور
دل چاڪ ڪئي چور ڏسي ڪم قسمت جا

(٦)

ڏسي ڪم قيسمت جا ٿي بي آرامي
جيڪي گدين جا ڏٺي هئا سي ڪن غلامي
جيڪي زميندار زمين جا ٿن جو اندر ويو ڪامي
وڇولا ويروءَ جهڙا ويا سڀ وسامي
هري ٿيندو حامي ستايلن سان سيگهہ ۾

(٧)

ساٿ نہ مليو سنڌين کي چلي نہ چارو
پئسا ويا پورا ٿي پيو ڳهن ۾ ڳارو
انهيءَ مان مارواڙين جو وري ويو وارو
ڇوي ويرو ويچارو تہ واهون ويون بند ٿي

(٨)

سنڌ ڇڏڻ ۾ شروع ۾ ڪجي ها ڪو خيال
ملڪيت وئي مردار ٿي مڏيون مڙيئي مال
اهڙو تہ اوچتو اسان مٿان ڪڙڪي آيو ڪال
پنهاگيرن کي پهريون جوش هو جمال
سرڪار ڇيو پڇي وڃو نہ تہ بچندو نہ ٻچو ٻال
جهل پل ٿي ڪيتري اهڙا ڪئين مثال
ڇا شير هئاسين سنڌ ۾ کهڙو هو ڪمال
بي چت ۾ نست ٿيا ڪيو بيمارين بيحال
پڪ پاڪستاني آئين ها اسان جو زوال
پر ڏکيا سکيا گذاريون ها ڪي ٻہ چار سال
هاڻي تہ هندستان ۾ وري ڏيکارجي ڪمال
اهو سائين ءِ کي سوال تہ ويرو اوليءِ مان سولي ڪندو

कैम्प दुर्गापुरा में सिंधियुन जो हालु

थलु– छडे सिंधु अची हिंदु में ही रंद रुलियासीं
डिसी डंझ नकी संहिजं कैम्प मंझि किरियासीं।

1– दुर्गापुर मशहूर सवें सूर सठासीं
आहे जैलु रुगो वैलु जणिकु बैल वणियासीं।

2– धंधा धूड़ नाहिन मूर, वेही सूर सलियासीं
लगे वाउ बरे बाहि, सुकी साह वियासीं

3– हिकड़ी उस बियो आरसु टिंयो खारस खंयासीं
डाढा फट नाहे खट अची पटि पियासीं।

4– पवनि सीअ वसे मींहु तडा तींअ तरियासीं
वीरु हाल विया माल वेहालु बणियासीं।

छडे सिंधु....

درگا پور ڪئمپ ۾ سنڌين جو حال

ٿل- ڇڏي سنڌ اچي هند ۾ هي رند رلياسين
ڏسي ڏنجهہ نکي سهنج ڪئمپ منجهہ ڪرياسين

(۱) درگاپور مشهور ويهي سور سٺاسين
آهي جيل رڳو ويل ڇٽڪ بيل ٻٽياسين

(۲) ڏنڏا ڏوڙ ناهن مور ويهي سور سلياسين
لڳي واءُ ٻري ٻاھ سڪي ساھ وياسين

(۳) هڪڙي اُس ٻيو آرس ٽيون خارس ڪنياسين
ڏاڍا ڦٽ ناهي ڪٽ اچي پٽ پياسين

(۴) پون سيءُ وسن مينهن تڏا تينئن ترياسين
ويرو حال ويا مال بيحال ٻٽياسين

कैम्प दुर्गापुरा मे ख़ारस खुजलीअ जो वायो

थलु– ख़ारस आहे ख़राब बिल्कुल सुधबुध छदियई विञाए
मर्ज़ हिन मजबूर कयो, सख्तु छड़ियाई सताए

1– रंदे जी हित नाहे ज़रुरत, ब॒ई हथ कनि पिया पहिंजी पूरत
रात डी॒ह जे मालिश छड़ियो चमड़ीअ खे चमकाए।

2– रगु॒न में राशन वियो आहे पसुरी, कमु करण वियो असांखां विसिरी
कमु मिले तेसीं हथन खे हाली छडियोसीं विंदुराए।

3– बस करे विया हिन खां डाक्टर, कीन इलाज थिया तिन जा कारग
वेढ़ू आहे विढ़े थी डा॒ढो, कुटियो अथस उथलाए।

4– कुअंरीअ जाइ ते काह करे थी, आसा पासा छडे भरे थी
नुहं नाईअ खां कीन छिलायो, हजमु हलाली आहे।

5– वीरू वेचारो आहे फाथलु, उनहीअ दर्द में आहे दाखुल
चार महिनां जंहिं चोट डि॒ठी, शल मालिकु मर्जु छडाए।

ख़ारस आहे....

ڪئمپ درگاپور ۾ خارس ڪجليءَ جو وايو

قل- خارس آهي خراب بلڪل
سڌ بڌ ڇڏيائين وڃائي
مرض هن مجبور ڪيو
سخت ڇڏيائين ستائي

(۱) رنڌي جي هٿ ناهي ضرورت
ٻئي هٿ ڪن پيا پنهنجي پورت
رات ڏينهن جي مالش ڇڏيو
چمڙيءَ کي چمڪائي

(۲) رڳن ۾ راشن ويو آ پسري
ڪم ڪرڻ ويو اسان کي وسري
ڪم ملي تيسين هٿن کي
حالي ڇڏيوسين وندرائي

(۳) بس ڪري ويا هن کان ڊاڪٽر
ڪين علاج ٿيا تن جا ڪارگر
ويڙهو آهي وڙهي ٿي ڏاڍو
ڪُتيو اٿس اُٿلائي

(۴) ڪُنئري جاءِ تي کاهه ڪري ٿي
آسا پاسا ڇڏي پري ٿي
ننهن نائيءَ کان ڪين ڇليو
حجم حلالي آهي

(۵) ويرو ويچارو آهي قاتل
انهيءَ درد ۾ آهي داخل
چار مهينا جنهن چوٽ ڏني
شل مالڪ مرض ڇڏائي

कैम्प दुर्गापुर खे बाहि 21-2-49

(1)

सिंधी आहिन सिरजिया फ़कत सूरन लाइ
ओचतो दुर्गापुर कैम्प खे अची लग़ी बाहि
ॾेढ बजे ॾीहंजो एकिही ॿ उणवंजाहु
हवा बिजलीअ मिलीकरे कई कोटिया वारी काह
लकड़ा बाद में ओचतो थी वेई हाइ हाइ
बुढन ॿारन थे ॿाकारियो टुटा थे अरवाह
सड़ियूं सारियूं बैरकूं, सॼियूं सतुवंजाह
टपड़ खणी भॼण जी मिली न ख़लक खे वाह
बाकी बचाए साह वीरू भॼी निकता बैरकुन मां

(2)

भॼी निकता बैरकुन मां आया सड़क ते सिरी
जोरु हवा जो हटी वियो, बाह थी ढिरी
तुरुत आफीसर आया, वज़ीर विया वरी
ॾिसी हालु हिन्दुन जो ॻोढ़ा पियन ॻड़ी
मदद मुहिताजन जी सरकार कई खड़ी
गांधीनगर हलिया अंदरु वियुन सड़ी
सत हज़ार आदमी ओचतो पिया झुरी
पोइ लारियुन में चढ़ी वीरु से रूअंदा विया

(3)

वेचारा रूअंदा विया, सॼो साणु अयालु
बरिवक्त सरकार कई उन्हनि जी संभाल
हिक फैमिलीअखे हिकु तम्बू मिलियो फीलहाल
थोरा बासण बिस्तरा कपड़ा मिलियन हालु
अञां बि उनहन खे सेठियूं अइं सरकार ॾीदी मालु
अॻेई सिंधी सूरन में मथां कड़की आयो कालु
हाणे भलो थिए भालु त वतन ॾे वीरू वञूं

ڪئمپ درگاپور ڪي باھ (۱۹۴۹-۲-۱۲)

(۱)

سنڌي آھن سرجيا فقط سورن لاءِ
اوچتو درگاپور ڪئمپ کي اچي لڳي باھ
ڏيڍ بجي ڏينھن جو ايڪيھہ اٺونجاھ
ھوا بجليءَ ملي ڪري ڪئي ڪوٺيا واري ڪاھ
لڪڙاباد ۾ اوچتو ٿي وئي ھاءِ ھاءِ
ٻڍن ٻارن تي ٻاڪاريو ٽنا تي ارواھ
سڙيون ساريون بئرڪون سڀيون ستونجاھ
ٽپڙ ڪٽي پڃڻ جي ملي نہ خلق کي واھ
باقي بچائي ساھ ويرو پڄي نڪتا بئرڪن مان

(۲)

پڄي نڪتا بئرڪن مان آيا سڙڪ تي سري
زور ھوا جو ھئي ويو باھ تي ڊري
ترت آفيسر آيا وزير ويا وري
ڏسي حال ھندن جو ڳوڙھا پين ڳڙي
مدد محتاجن جي سرڪار ڪئي ڪڙي
گانڌي نگر ھليا اندر وين سڙي
ست ھزار آدمي اوچتو پيا جھري
پوءِ لارين ۾ چڙھي ويرو سي روئندا ويا

(۳)

ويچارا روئندا ويا سڀو ساڻ عيال
بروقت سرڪار ڪئي انھنجي سنڀال
ھڪ فئمليءَ کي ھڪ تنبو مليو في الحال
ٿورا باسڻ بسترا ڪپڙا ملين حال
اڃا بہ انھن کي سيٺيون ۽ سرڪار ڏيندي مال
اڳيئي سنڌي سورن ۾ مٿان ڪڙڪي آيو ڪال
ھاڻي پلو ٿئي پال تہ وطن ڏي ويرو وڃون.

रामचन्द्र वी. मोटवाणी

ज़ेठानंद वी. मोटवाणी
रिटायर्ड आफिस असिसटेंट सचिवालय
73,74 आफिसर कैम्पस, कृष्णा मार्ग, सिरसी रोड, जयपुर

ही गीतन जूं सौगातूं स्वर्गीय पूज पिता साहिब श्री वीरू मल जे जीवन जूं अहम रचनाऊं आहिन। हुनन पहिंजे गीतन खे शायअ कराइण जो उदुम कयो हुओ मगर जीवन जी डो॒र हुनन जो साथु न डि॒नूं।

हुनन जी अणपूरी आस ईश्वर प्रेरणा सां संदन औलाद पूरी करण जी कोशिश कई जंहि में राजस्थान सिंधी अकाडमीअ पिणु माली इमदाद जो कुछ अंश रूप में सहयोग कयो। रेल्वे में सी.टी.आई. पद तां कार्य मुक्त थी मां हुनन जी डि॒नल विरासत ''संगीत'' खे अगुते वधायो तथा पूज्य पिताश्री एवं गुरूदेव भगवान श्री 108 श्री हरीहर जी महराज जन जी असीम कृपा सां हिक सिंधी आडियो कैसेट ''कीअं विसारियां संधार'' तथा हिक हिन्दी गीत भजन जी कैसेट ''गीत सुधा सुमन'' जो निर्माणु करायो। ब॒ई कैसेटूं समाज खे बखूबी पसंद आयूं। जयपुर दूरदर्शन ते सिंधी कलाम अंई गीतन जो कार्यक्रम पिणु पेश करण जो मोको मिलियो।

पूज पिता साहब जी आशीर्वाद असां चइनी भाउरन जे मथां हमेशा रही आहे। सभनी जो औलादु सुशील तथा हलीम सुभाव जो आहे। सज़ी मोटवानी बिरादरी में सिक प्रेम जो माहोल तथा ईश्वर में पूरी आस्था आहे। घर जे मंगल कमन में तथा समाज जे कार्यक्रम खे सफल बणाइण लाई तन-मन-धन सा सब मिली करे सेवा कंदा आहिन।

तव्हां भाउरन जे कृपा सां समाज खे कुछ अर्पण करण जो मोको मिलियो आहे। किताब पढ़ी अई संगीत बुधी दिल जो सुकून प्राप्त कंदा।

पता - जयपुर निवास
99, कंवर नगर
पूनम नर्सिंग होम
जयपुर

दास
रामचंद्र वी. मोटवाणी
''गीतसुधा सुमन''
2-अ-2, प्रताप नगर, जोधपुर

ऊधवदास वी. मोटवाणी
रिटायर्ड ए.ओ. जीवन बीमा निगम, सी-38, वैशाली नगर,
सचिव सिंधी पंचायत, वैशाली नगर, जयपुर

परसराम वी. मोटवाणी
लीड बैंक आफीसर, बड़ौदा बैंक, भीलवाड़ा,
बी-98, वैशाली नगर, जयपुर